

Źródła archiwalne

Archiwum Państwowe Federacji Rosyjskiej (Gosudarstwiennyj Archiw Rossijskoj Federacyi – GARF), Moskwa

Rosyjskie Państwowe Archiwum Historyczne (Rossijskij Gosudarstwiennyj Istoriceskij Archiw – RGIA), Sankt Petersburg

Archiwum Główne Akt Dawnych (AGAD), Warszawa

Archiwum Państwowe m.st. Warszawy (APW), Warszawa

Rosyjska Biblioteka Państwowa (Rossijskaja Gosudarstwiennaja Biblioteka – RGB), Moskwa

Rosyjska Biblioteka Narodowa (Rossijskaja Nacyonalnaja Biblioteka – RNB), Sankt Petersburg

Biblioteka Narodowa, Warszawa

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie (BUW), Warszawa

Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy, Warszawa

Źródła opublikowane

Adries-Kalendar' s tabelju domow i płanom g. Warszawy na 1893 god, Warszawa 1893.

Akajemow N.F., Adries-Kalendar' gor. Warszawy na 1904 god, Warszawa 1903.

Akajemow N.F., Putiewoditiel po Warszawie, Warszawa 1902.

Akajemow N.F., Putiewoditiel po Warszawie, Warszawa 1907.

Aksakow I.S., Polskij wopros i zapadno-russkoje dieło, [w:] Soczinienija, t. 1, Moskwa 1886.

Aleksandrienko W.N., Iz istorii Warszawskiego Uniwersitieta, St. Petersburg 1908.

Askenazy S., Sto lat zarządu w Królestwie Polskiem 1800–1900, Lwów 1903.

Askenazy S., Uniwersytet Warszawski, Warszawa 1905.

Baronowa X.Y.Z., List II. Rosjanie w Warszawie, [w:] Towarzystwo Warszawskie. List do przyjaciółki, Kraków 1888.

Baszmakow A.A., Izbiratielnaja rieforma w Awstrii i wybory w riejchsrat, St. Petersburg 1907.

Batiuszkow P.N., Chołmskaja Rus', St. Petersburg 1887.

Baudouin de Courtenay J., W kwestji żydowskiej. Odczyt wygłoszony w Warszawie 7 lutego 1913 r., Warszawa 1913.

Baudouin de Courtenay J., W sprawie „antysemityzmu postępowego”, Kraków 1911.

Berg N.W., Zapiski N.W. Berga o polskich zagovorach i wosstanijach, Moskwa 1873.

Bobrzyński M., Wskrzeszenie państwa polskiego. Szkic historyczny, t. 1, Kraków 1920.

Bobrżinskij M., Oczerk Istorii Polszy (Dzieje Polski). Pieriewod s 3-go polskiego izdaniija, 2 t., St. Petersburg 1888–1891.

Boduen-die-Kurtienie I.A., Projekt osnovnych położenij dla rieszenia polskiego woprosa, St. Petersburg 1906.

Bouffał B., Organizacja miast w Królestwie Polskim, [w:] W naszych sprawach. Szkice w kwestiach ekonomiczno-społecznych, Warszawa 1899.

Budiłowicz A.S., Pamiaty N.A. Ławrowskiego, Jurjew 1899.

Budiłowicz A.S., W kakom widie wozmożno i żełatielno sblizenije sławian na poczwie obszczego jazyka?, St. Petersburg 1890.

Budiłowicz A.S., Wopros ob okrainach Rossii, w zwiazi s tieorijej samoopriedielenija narodnostiej i triebowanijami gosudarstwiennoego jedinstwa, St. Petersburg 1906.

Byczkow A.F., P.A. Ławrowskij (niekrołog), St. Petersburg 1886.

Chwalewik E., Wielkie miasta, ich wzrost i przyszłość, Warszawa 1907.

Cwietajew D.W., Car' Wasilij Szujskij w Polsce, „Warszawskije Uniwersitetskije Izwiestija” 1894, nr 4.

Czczulin N.D., I.P. Kornilow. Niekrołog, St. Petersburg 1901.

Dal W.I., Tołkowyj słowar' żywego wielikorusskiego jazyka, Moskwa 1865.

Dąbrowski J. [J. Grabiec], Czerwona Warszawa przed ćwierć wiekiem. Moje wspomnienia, Poznań 1925.

Diesiat' gubernij Carstwa Polskiego w cyfrach, oprac. Warszawskij Statistyczeskij Komitet, Warszawa 1908.

Djaczan F.N., Ko dniu jubileja piatidiesiatiletnej służby A.Ł. Apuchtina, popieczitiela Warszawskiego uczebnogo okruga, Moskwa 1890.

Dmowski R., Niemcy, Rosja a sprawa polska, Warszawa 1908.

Dmowski R., Niemcy, Rosya i kwestya polska, Lwów–Warszawa 1914.

Dmowski R., Upadek myśli konserwatywnej w Polsce, Warszawa 1914.

Drel N.J., Raznica mieźdu russkim oswoboditielnym dwizenijem i sowriemiennym polskim i awtonomija Polszy po dannym polskoj priessy, Warszawa 1906.

Drogosław, Rosja w Polsce, Warszawa 1914.

Drużynin A.N., Prostitucija w g. Płockie w 1910 g. (Jeskiz o mierach k priesieczieniju sowraszczienija dziewczek w Płockoj gub.), Płock 1910.

Drużynin A.N., Toczynskij A.I., „Carstwo Polskoje” na russkom rynku. Opyt podczietu towarneho obmiena okrainy s centrom w swiazi s jejo proizwoditelielnymi siłami, Warszawa 1900.

Dubrowski N., Oficjalnaja nauka w Carstwie Polskom (Warszawskij Uniwersitet po licznym wspomnianijam i wpieczatlenijam), St. Petersburg 1908.

Dwizenije nasielenija goroda Warszawy, oprac. Warszawskij magistrat. Stat. otdiel, Warszawa 1902.

Dymsza L., Sprawa chełmska, Warszawa 1911.

Dymsza L., Chołmskij wopros, St. Petersburg 1910.

Dziewulski S., Radziszewski H., Warszawa, t. 1: Dzieje miasta – Topografia – Statystyka ludności, Warszawa 1913.

Filewicz I.P., I.S. Aksakow i polskij wopros. Riecz I.P. Filewicza, St. Petersburg 1887.

Finansy goroda Warszawy za 22-letnij pieriod (1878–1899), oprac. Statisticzeskij Otdiel Magistrata goroda Warszawy, Warszawa 1901.

Francew W.A., Karty ruskogo i prawoslawnego nasielenija Chołmskoj Rusi, Warszawa 1909.

Francew W.A., Niekrołogi I. Prof. Iosif Kałousiew, Moskwa 1916.

Frice F. fon, Istorija polskoj cerkwi ot naczała christianstwa w Polsce do naszych wriemion, Warszawa 1895.

Fryze F., Chodorowicz I., Przewodnik po Warszawie i jej okolicach na rok 1873/4, Warszawa 1873.

Gminnyj zakonnik. Uzakonienija, rasporiażenija i razjasnienija dla rukowodstwa dożnostnych lic gminnogo uprawnienija w guberni, St. Petersburg 1896.

Goroda Rossii w 1910, St. Petersburg 1914.

Graf Leliwa (właśc. Anton Tyszkiewicz), Russko-polskije odnoszenija, Leipzig 1895.

Grot K.Ja., N.A. Ławrowskij (niekrołog), St. Petersburg 1900.

Grot K.Ja., Nowyje ruskije posobija po sławianowiedieniju, Warszawa 1886.

Grot K.Ja., Pominki po profiessora I.I. Pierwolfa, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1892, nr 3.

Grot K.Ja., Wstupitielnaja lekcija Profiessora K.Ja. Grota, Warszawa 1883.

Gurko W.H. (pseud. V.R.), Oczerki Priwislanja, Moskwa 1897.

Hoffman K., Słowo wstępne, [w:] Krajoznawcy Polscy, red. K. Hoffman, Warszawa 1909.

Ijezbiera F.I., Muziej dla nagladnogo oznakomlenija s Rossiju, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1875, nr 1, s. 1–128.

Istomin W.A., Nacyonalno-patrioticzeskije szkoły, Moskwa 1907.

Istomin W.A., Swoi i czużyje wragi prawoslawno-ruskogo dieła w gubernijach Priwislinskogo kraja, Moskwa 1907.

Istomin W.A., Wojennoje położenije w Carstwie Polskom, Moskwa 1903.

Itogi sanitarnoj pieriepisi gor. Warszawy, oprac. Warszawskij Postojannyj Sanitarnyj Komitet, Warszawa 1893.

Izwleczenije iz otczeta o sostojanii i diejatielnosti Impieratorskogo Warszawskogo uniwersitieta za 1894 g., „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1895, nr 6.

Janowski A., Rzut oka po kraju, [w:] Królestwo Polskie, red. Z. Gloger, A. Janowski i in., Warszawa 1905.

Janżul I.I., Otczet I.I. Janżuła po issledowaniju fabricno-zawodskoj promyszlennosti w Carstwie Polskom, St. Petersburg 1888.

Jekonomiczeskoje i kulturnoje razwitije Carstwa Polskogo za sorok let. 1864–1904, Warszawa 1906.

Jencykłopediczeskij słowar' towarzyszczestwa Granat, wyd. 7, t. 32, Moskwa 1916.

Jesipow W.W., „Warszawskij Dniewnik” za 50 let, Warszawa 1914.

Jesipow W.W., „Warszawskij Uniwersitet” za 50 let, Warszawa 1914.

Jesipow W.W., Materiały k istorii Impieratorskiego Warszawskiego Uniwersitieta, t. 1, Biograficzeskije oczerki, Warszawa 1913.

Jesipow W.W., Materiały k istorii Impieratorskiego Warszawskiego Uniwersitieta, t. 2, Istorija wysszego obrozowanija w Carstwie Polskom, Warszawa 1915.

Jesipow W.W., Narodnaja nrawstwienność, [w:] Niekotoryje czerty po statistikie narodno go zdrowija, oprac. Warszawskij Statisticzeskij Komitet, Warszawa 1907.

Jesipow W.W., Priwislinskij kraj, Warszawa 1907.

Jesipow W.W., Warszawa i Łodz'. Ich proszłoje i nostajaszczje, Warszawa 1907.

Jewłachow A.M., Gdzie diejstwitielnyj subjektiwizm i diletantstwo?, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1914, nr 7.

Jewrieinow G.A., Awtonomija Carstwa Polskogo, St. Petersburg 1906.

Jewrieinow G.A., Nacyonalnyje woprosy na inorodczeskich okrainach Rossii. Schema politiczeskoj programy, St. Petersburg 1908.

Jewrieinow W.A., Graždanskoje czynowniczestwo w Rossii, St. Petersburg 1888.

Juzefowicz M.W., Wozmožen li mir s nami polskoj szlachty?, Wilno 1864.

K ruskim żeńszczinam Warszawy!, „Priedwybornyje izwiestija Russkogo obszczestwa w Warszawie” 1907, nr 5 (1.10. 1907).

Kanalizacya, wodociągi i pomiary miasta Warszawy wykonane podług projektu i pod głównem kierownictwem inżyniera W.H. Lindley'a, red. A. Grotowski i in., Warszawa 1911.

Kariejew N.I., Polonica. Sbornik statiej po polskim diełam (1881–1905), St. Petersburg 1905.

Kariejew N.I., Polskij wopros. Pis'mo A.S. Czomiakowa k A.O. Smirnowoj. – Nieskolko słow po powodu jetogo pis'ma. – Nieczto o ruskko-polskom woprosie w naszej żurnalistikie. Iz żurnała „Russkaja mysl” 1881 g., Moskwa 1881.

Katałog biblioteki Impieratorskiego Warszawskiego Uniwersitieta. Knigi, postupiwszyja w bibliotieku w 1896 g., Warszawa 1897.

Katkow M.N., 1863 god. Sobranije statiej po polskomu woprosu, Moskwa 1887.

Klejnman Jo.A., Mieźdu mołotom i nakowalniej (polsko-jewriejskij krizis), St. Petersburg 1910.

Kożałowicz M.O., Mistifikacyja papskich wozgłasow proti w Rossii, Wilno 1864, s. 11–20.

Koncert Moskowskogo Sinodalnogo chora w Warszawie, „Warszawski Dniewnik” (24.5.1911).

Konczyński J., Ludność Warszawy. Studium Statystyczne 1877–1911, Warszawa 1913.

Konic H., Samorząd gminy Królestwie Polskim w porównaniu z innymi krajami europejskimi, Warszawa 1906.

Korotyński W., Losy szkolnictwa w Królestwie Polskim, Warszawa 1906.

Koskowski B., Ustrój administracyjny, [w:] Królestwo Polskie, red. Z. Gloger, A. Janowski i in., Warszawa 1905.

Koszutski S., Walka młodzieży polskiej o wielkie ideały. Wspomnienia z czasów gimnazjalnych i uniwersyteckich – Siedlce, Kielce, Warszawa, Kijów, Berlin, Paryż (1881–1900), Warszawa 1928.

Kratkij otczet o sostojanii i diejatielnosti Impieratorskogo Warszawskogo Uniwersitieta za 1905–1906 akademieskij god, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija”, 1906, nr 5–6.

Kratkij otczet o sostojanii i diejatielnosti Impieratorskogo Warszawskogo Uniwersitieta za 1911–1912 akademieskij god, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1912, nr 6.

Kratkij otczet o sostojanii i diejatielnosti Impieratorskogo Warszawskogo Uniwersitieta za 1908 g. i pierwyje poługodie 1909 g., „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1909, nr 6.

Kratkij otczet o sostojanii i diejatielnosti Impieratorskogo Warszawskogo Uniwersitieta za 1907–1908 uczebnyj god, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1908, nr 3.

Kratkij otczet o sostojanii i diejatielnosti Impieratorskogo Warszawskogo Uniwersitieta, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1910, nr 6.

Kratkij otczet o sostojanii i diejatielnosti Impieratorskogo Warszawskogo Uniwersitieta, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1912, nr 6.

Kratkij otczet o sostojanii i diejatielnosti Impieratorskogo Warszawskogo Uniwersitieta, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1916, nr 6.

Kraushar A. [Alkar], Czasy szkolne za Apuchtina. Kartka z pamiętnika (1879–1897), Warszawa 1915.

Kronenberg L.J., Wspomnienia, Warszawa 1933.

Krzemiński S., Dwadzieścia pięć lat Rosji w Polsce (1863–1888), Lwów 1892.

Kulesza S.B., Fundacja Tanich Mieszkań imienia Hipolita i Ludwiki Małż. Wawelbergów w Warszawie, Warszawa 1938.

Kułakowski P.A., Polaki i wopros ob awtonomii Polszy, St. Petersburg 1906.

Kułakowski P.A., Polskij wopros w proszłom i nostajaszczem, St. Petersburg, 1907.

Kułakowski P.A., Russkii russkim, 5 t., St. Petersburg 1907–1913.

Kułakowski P.A., Russkii russkim. Czto znacit „polskaja awtonomija”?, t. 1, St. Petersburg 1907.

Kułakowski P.A., Russkii russkim. Znaczenije „polskoj szkolnoj maticy” i jejo zakrytije, St. Petersburg 1908.

Leontowicz F.I., Arijskaja osnovy obszczestwiennogo byta driewnich sławian, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1897, nr 1.

Leontowicz F.I., Arijskaja osnovy obszczestwiennogo byta driewnich sławian, Warszawa 1897.

Leontowicz F.I., Nacyonalnyj wopros w driewniej Rossii, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1895, nr 1.

Leontowicz F.I., Sielskije riemieslenniki w litowskim gosudarstwie, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1898, nr 2, s. 1–40.

Lubarski I., Warszawskij dziennik i pierwszy jego redaktor, „Istoriczeskij Wiestnik”, 1893, nr 54.

Ludność m. Warszawy w roku 1913, Warszawa 1913.

Ludność m. Warszawy. Prace Sekcji Statystycznej Magistratu m. Warszawy, 3 t., Warszawa 1909–1914.

Michniewicz W., Warszawa i warszawianie, St. Petersburg 1881.

Milutin N.A., Issledowanija w Carstwie Polskom, 5 t., St. Petersburg 1863–1864.

Moskwicz G.G., Putiewoditiel po Warszawie, St. Petersburg 1907.

Muchin N.I., Psichozy wojny i rewolucyi, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1909, nr 7.

Nasza walka o szkołę polską 1901–1917, red. B. Nawroczyński, Warszawa 1932.

Nejdgart D.B., Wsiepoddannieszjy otczet o proizwiediennoj w 1910 godu po wysoczajszemu powieleniju Gofmiejstierom Dwora Jego Impieratorskogo Wieliczestwa Sienatorom Niejdgartom riewizii prawitelstwiennych i obszczestwiennych ustanowlenij Priwislinskogo kraja i Warszawskogo wojennogo okruga, 2 t., St. Petersburg 1911.

Obozrienije priepodawanija przedmiotow w Impieratorskom Warszawskom Uniwersitietie, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1887, nr 7.

Obozrienije priepodawanija przedmiotow w Impieratorskom Warszawskom Uniwersitietie, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1908, nr 4.

Obozrienije priepodawanija przedmiotow w Impieratorskom Warszawskom Uniwersitietie, Warszawa 1891.

Obozrienije priepodawanija przedmiotow w Impieratorskom Warszawskom Uniwersitietie, Warszawa 1909.

Obzor sobytij ruskijj żyzni, [w:] Warszawskij ruskij kalendar’ na 1904 god, Warszawa 1903.

Omnibusnoje soobszczenije, „Warszawskoje Słowo”, nr 64, 12/25.7.1910.

Orłow F.F., Russkoje dieło na Wisle (1795–1895), St. Petersburg 1898.

Otczet o Warszawskoj gigieniczeskoj wystawkie, Warszawa 1901.

Ożywlenije ruskijj obszczestwiennoj żyzni w Warszawie, [w:] Warszawskij ruskij kalendar’ na 1904 god, Warszawa 1903.

Pamiatniki ruskijj stariny w zapadnych gubernijach Impierii. Wilna. Tiekst k 18 risunkam, red. P.N. Batiuszkow, t. 5, St. Petersburg 1872.

Pierwolf I.I., Sławianie, ich wzaimnyja odnoszenija i swiazi, 3 t., Warszawa 1886–1890.

Pietrow N.I., Bieloruszija i Litwa, St. Petersburg 1890.

Pilc E.I., Poworotnyj momient w naszej istorii, [w:] tegoż, Poworotnyj momient w rusko-polskich odnoszenijach. Tri stat’i Pietra Warty (E I. Pilca), St. Petersburg 1897.

Pilc E.I., Poworotnyj momient w rusko-polskich odnoszenijach, St. Petersburg 1897.

Pilc E.I., *Prijezd' Gosudaria Impieratora w Warszawu*, [w:] E.I. Pilc, *Poworotnyj moment w ruskopolskich odnoszenijach*, St. Petersburg 1897.

Pilc E.I., *Prussija i Polaki*, St. Petersburg 1891.

Po primienieniju 7-go punkta Wysoczajszego Ukaza ot 12-go diekabria 1904 g. k žyтелям gubernii Carstwa Polskogo. Po ograniczenijam w prawie polzowatsia rodnym jazykom. Ograniczenija po obuczeniju i wospitaniju junoszewstwa. Ograniczenija po wojennoj i graždanskoj służbie, St. Petersburg 1905.

Pogodin A.L., *Wilenskij uczebnyj okrug 1803–1831 g.*, St. Petersburg 1901.

Politiczeskije itogi. Russkaja politika w Polsce, Leipzig 1896.

Prace Sekcji Statystycznej Magistratu m. Warszawy, Warszawa 1902–1914.

Prazdnowanije 300-letija carstwowanija Doma Romanowych, „Warszawskij Eparchialnyj Listok”, 1913, nr 5.

Priebywanije Ich Impieratorskich Wieliczewstw w Warszawie, „Warszawskij Dniewnik”, nr 222 (21.8.1897).

Priloženija k stenograficzeskim otczetam Gosudarstwiennoj Dumy. III sozyw, sies. V, t. 3, St. Petersburg 1912, nr 374.

Prof. A.L. Pogodin o ruskich wyborach w Warszawie, „*Priedwybornyje izwiestija Russkogo obszczestwa w Warszawie*” 1907, nr 7.

Programma priepodawanija w 1871/72 akademiesczeskim godu, „Warszawskije Uniwersitetskije Izwiestija” 1872, nr 2.

Protokol zasiedania sowieta Impieratorskogo Warszawskogo Uniwersiteta, „Warszawskije Uniwersitetskije Izwiestija” 1878.

Prudnikow M., *Polskij katiczizis*, St. Petersburg 1863.

Przewalski R., *Otrząsnijmy się z przeżytych haseł! (Myśli Polaka-słowianofila)*, Wiedeń 1902.

Putiewoditiel po Warszawie i jejo okriestnostiam, oprac. M.M., Warszawa 1873.

Putiewoditiel po Warszawie i jejo okriestnostiam s adresnym otdielom, oprac. W.Z., Warszawa 1893.

Rejnke N.M., *Kakim graždanskim zakonam podwiedomy ruskije urożency priebywajuszczije w Carstwie Polskom?*, Warszawa 1884.

Rejnke N.M., *Oczerk zakonodatielstwa Carstwa Polskogo*, St. Petersburg 1902.

Reymont W., *Z ziemi chełmskiej*, Warszawa 1911.

Russkaja impierija. Polskij wzglad na ruskije gosudarstwiennyje woprosy, Berlin 1882.

Russkij biograficzeskij słowar', red. A.A. Połowcow, t. 2, St. Petersburg 1900.

Russkoje dieło w Priwislinskom kraje, [w:] *Priwislinskij kalendar'* na 1898 god, Warszawa 1898, s. 17–19.

Sbornik administratiwnych postanowlenij Carstwa Polskogo. Wiedomstwo wnutriennyh i duchownych dieł, t. 1, Warszawa 1866.

Sbornik cyrkularow wojenno-policajskiego uprawnienija w Carstwie Polskom 1863–1866 godow, Warszawa 1867.

Sbornik dokumentow, ujasniajuszczich odnoszenija latino-polskoj propagandy k ruskaj wierie i narodnosti, t. 1, Wilno 1865, t. 2, Wilno 1866.

Sidorow A.A., Istoriczeskij oczerk ruskaj pieczati w Priwislinskom kraje, Warszawa 1896.

Sidorow A.A., Russkije gosudari w Warszawie, Warszawa 1897.

Sidorow A.A., Russkije i ruskaja žyzn' w Warszawie, wyp. 2, Warszawa 1899.

Sidorow A.A., Russkije i ruskaja žyzn' w Warszawie, wyp. 3, Warszawa 1900.

Skidniewski A.I., Wtoraja Warszawskaja higieniczeskaja wystawka, Warszawa 1896.

Skworcow I.W., Russkaja szkoła w Priwislanije s 1879 po 1897 god, Warszawa 1897.

Smorodinow W.G., Gody służby mojej w Warszawskom uczebnom okrugie i epizody uczebnogo byta, Pietrograd 1914.

Smorodinow W.G., Popieczitel Warszawskogo uczebnogo okruga Aleksandr Lwowicz Apuchtin, St. Petersburg 1912.

Sobranije graždanskich zakonow gubernii Carstwa Polskogo, St. Petersburg 1870.

Sokraszczennyje protokoły zasiedanij Sowieta Impieratorskogo Warszawskogo Uniwiersitieta za 1911 g. (wtoroje poługodije), „Warszawskije Uniwiersitietskije Izwiestija” 1913, nr 2.

Sokraszczennyje protokoły zasiedanij Sowieta Impieratorskogo Warszawskogo Uniwiersitieta, „Warszawskije Uniwiersitietskije Izwiestija” 1897, nr 7.

Spasowicz W.D., Pilc E.I., Oczeriednyje woprosy w Carstwie polskom, t. 1, St. Petersburg 1902.

Spasowicz W.D., Polskaja fantazija na sławianofilskuju tiemu (1872), [w:] Soczinienija, t. 4, St. Petersburg 1891.

Spasowicz W.D., Zapiska w cenzurnyj komitet, „Ateneum”, 1.9.1880.

Spasowicz W.D., Zastolnyje rieczy (1873–1901), Leipzig 1903.

Spasowicz W.D., Żyzn' i politika markiza Wielopolskogo. Epizod iz istorii rusko-polskogo konflikta i woprosa, St. Petersburg 1882.

Sprawozdanie o ruchu ludności miasta Warszawy za rok 1907, Warszawa 1908.

Sprawozdanie o ruchu ludności miasta Warszawy, Warszawa 1908.

Sprawozdanie Warszawskiego Towarzystwa Hygienicznego, Warszawa 1899.

Starynkiewicz S., Projekt Kanalizacyi i Wodociągu w mieście Warszawie, Warszawa 1879.

Strasburger E., Gospodarka naszych wielkich miast. Warszawa, Łódź, Kraków, Lwów, Poznań, Kraków 1913.

Stronictwo Polityki Realnej i jego myśli przewodnie, Warszawa 1906.

Studenty Impieratorskogo Warszawskogo Uniwiersitieta, Charków 1895.

Suligowski A., Gorodskoje uprawnienije w gubernijach Carstwa Polskiego, „Wiestnik Jewropy” 1902, nr 37/6.

Suligowski A., Kwestje miejskie, [w:] tegoż, Pisma, t. 2, Warszawa 1916.

Suligowski A., Kwestya mieszkań, Warszawa 1889.

Suligowski A., Motywy do projektu ustawy miejskiej dla miast Królestwa Polskiego, [w:] tegoż, Pisma, t. 1, Warszawa 1916.

Suligowski A., Projekt przyszłego samorządu miejskiego, Warszawa 1911.

Suligowski A., Projekty ustaw samorządu miejskiego w Królestwie Polskiem, Warszawa 1906.

Suligowski A.L., Zakład Gazowy w Lublinie, Warszawa 1884.

Szczeńków I.P., Oczerk istorii wysszych uczebnych zawiedienii w Warszawie do otkrytija Impieratorskiego Warszawskiego Uniwersitieta, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1893, nr 8, s. 1–32.

Szczeńków I.P., Oczerk istorii wysszych uczebnych zawiedienii w Warszawie do otkrytija Impieratorskiego Warszawskiego Uniwersitieta, „Warszawskije Uniwersitietskije Izwiestija” 1893, nr 9, s. 33–63.

Szczerbatow G.M., Russkij gubernator w Polsce, „Russkaja Starina” 1884, nr 42 (czerwiec).

Szokalski J., Instytucja tanich mieszkań im. Hipolita i Ludwiki małż Wawelbergów, Warszawa 1904.

Szyller S., Czy mamy polską architekturę?, Warszawa 1916.

Szyller S., O attykach polskich i polskich dachach wklęsłych, Warszawa 1909.

Świętochowski A., My i wy, [w:] tegoż, Wybór pism krytycznoliterackich, Warszawa 1973.

Świętochowski A., Walka o byt, „Prawda” 1883, nr 3.

Świętochowski A., Wspomnienia, Wrocław 1966.

Tatiszczew S.S., Impierator Aleksandr II. Jego żyzn’ i carstwowanije, t. 1, St. Petersburg 1903.

Tajny naszej gosudarstwiennoj politiki w Polsce. Sbornik siekrietnych dokumentow, oprac. Russian Free Press Fund, London 1899.

Tennenbaum H., Rynki rosyjskie, [w:] Z Rosją czy przeciw Rosji?, Warszawa 1916.

Thugutt S., Przewodnik po Warszawie z planem miasta, Warszawa 1912.

Ustaw Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Warszawa 1910.

Ustimowicz M P., Zagowory i pokuszenije na żyzn’ namiestnika jego Impieratorskiego Wielicztwa w Carstwie Polskom, Warszawa 1870.

Warszawskij magistrat. Otdielenije obszczestwiennogo prizrienija. Otczet o sostojanii obszczestwiennogo prizrienija w gorodie Warszawie, 7 t., Warszawa 1873–1914.

Warszawskij magistrat. Stat. otdiel. Dwizenije nasielenija goroda Warszawy za dwadcatiletnij pieriod (1882–1901), Warszawa 1902.

Warszawskij russkij kalendar’ na 1904 god, Warszawa 1903.

Warszawskij Uniwersitet i bywszaja Warszawskaja Gławnaja Szkoła, St. Petersburg 1908.

Warszawskij Uniwersitetskij Sowiet. Protokół zasiedanij Sowiet, Warszawa 1886.

„Warszawskije Uniwersitetskije Izwijestija ”. Ukazatiel, Warszawa 1900.

Wasilewski L., Administracja rosyjska w Królestwie Polskim, Wiedeń 1915.

Wasilewski L., Rosya „konstytucyjna” wobec Polaków, Kraków 1913.

Wasilewski Z., Pomnik Mickiewicza w Warszawie 1897–1898, Warszawa 1899.

Wasiljew Ja.I., Prazdnowanija 50-letnij jubilej Warszawskoj IV mužskoj gimnazii 1862–1912, Warszawa 1912.

Wiecki N.A., K woprosu o Warszawskom Uniwersitietie, Warszawa 1906.

Wojennaja encykłopedija Sytina, red. I.D. Sytin, t. 4, St. Petersburg 1911.

Wopros o „russko-polskom primirienii” i polskije zadaczi, St. Petersburg 1903.

Zapiska o sowriemennom położenii Warszawskogo Uniwersitieta, Kijów 1906.

Zapiski oczewidca o sobytijach w Warszawie w 1861 i 1862 godach, red. A.I. Podwysocki, St. Petersburg 1869.

Zarabotki kriestjan i jemigracyja w Amieriku w gubernijach Carstwa Polskogo. Trudy Warszawskogo statisticzeskogo komitietu, red. G.F. Simonienko, t. 5, Warszawa 1891.

Zawarzin P.P., Rabota tajnoj policyi. Wspominanija, Paris 1924.

Opracowania

Achmatowicz A., Polityka Rosji w kwestii polskiej w pierwszym roku Wielkiej Wojny 1914–1915, Warszawa 2003.

Anarchizm i anarchiści na ziemiach polskich do 1914 roku, red. H. Rappaport, Warszawa 1981.

Anderson B., Die Erfindung der Nation. Zur Karriere eines folgenreichen Konzepts, Berlin 1998.

Arciszewska B., Górczyński M., Urban Narratives in the Age of Revolutions. Early 20th Century Ideas to Modernize Warsaw, „Artium Quaestiones” 2015, t. XXVI, s. 101–147.

Artwińska A., Die Revolution 1905 in der polnischen Literatur, [w:] Russland 1905. Perspektiven auf die erste Russische Revolution, red. M. Aust, L. Steindorff, Frankfurt/Main 2007, s. 141–156.

Ascher A., Russia. A Short History, Oxford 2002.

Ascher A., The Revolution of 1905. Russia in Disarray, t. 1, Stanford 1988.

Baberowski J., Autokratie und Justiz. Zum Verhältnis von Rechtsstaatlichkeit und Rückständigkeit im ausgehenden Zarenreich 1864–1914, Frankfurt/Main 1996.

Baberowski J., Diktaturen der Eindeutigkeit. Ambivalenz und Gewalt im Zarenreich und in der frühen Sowjetunion, [w:] Moderne Zeiten? Krieg, Revolution und Gewalt im 20. Jahrhundert, red. J. Baberowski, Göttingen 2006, s. 37–59.

Baberowski J., Kriege in staatsfernen Räumen. Rußland und die Sowjetunion 1905–1950, [w:] Formen des Krieges. Von der Antike bis zur Gegenwart, red. D. Beyrau, M. Hochgeschwender, D. Langewiesche, Paderborn 2007, s. 291–309.

Balmuth D., The Origins of the Tsarist Epoch of Censorship Terror, „American Slavic and East European Review” 1960, t. 19, nr 4, s. 497–520. <https://doi.org/10.2307/3001277>

Bałabuch H., Nie tylko cenzura. Prasa prowincjonalna Królestwa Polskiego w rosyjskim systemie prasowym w latach 1865–1915, Lublin 2001.

Baženowa A., Istoriki Impieratorskogo Warszawskogo uniwersitieta 1869–1915. Proswieszczenije, nauka, politika, Lublin 2014.

Bazyłow L., Polacy w Petersburgu, Wrocław 1984.

Benecke W., Die Revolution des Jahres 1905 in der Geschichte Polens, [w:] Russland 1905. Perspektiven auf die erste Russische Revolution, red. M. Aust, L. Steindorff, Frankfurt/Main 2007, s. 9–22.

Benecke W., Militär, Reform und Gesellschaft im Zarenreich. Die Wehrpflicht in Russland 1874 –1914, Paderborn 2006.

Berger S., Miller A., Introduction. Building Nations in and with Empires. A Reassessment [w:] Nationalizing Empires, red. S. Berger, A. Miller, Budapest 2015, s. 1–30.

Beylin K., Dni powszednie Warszawy w latach 1880–1900, Warszawa 1967.

Beylin K., W Warszawie w latach 1900–1914, Warszawa 1972.

Bhabha H.K., Die Verortung der Kultur, Tübingen 2000.

Binder H., Galizien in Wien. Parteien, Wahlen, Fraktionen und Abgeordnete im Übergang zur Massenpolitik, Wien 2005.

Biskupski Ł., Miasto atrakcji. Narodziny kultury masowej na przełomie XIX i XX wieku, Warszawa 2013.

Blejwas S.A., Realism in Polish Politics. Warsaw Positivism and National Survival in Nineteenth Century Poland, New Haven 1984.

Blejwas S.A., Warsaw Positivism – Patriotism Misunderstood, „The Polish Review” 1982, t. 27, nr 1–2, s. 47–54.

Blobaum R.E., Criminalizing the „Other”. Crime, Ethnicity, and Antisemitism in Early Twentieth-Century Poland, [w:] Antisemitism and Its Opponents in Modern Poland, red. R.E. Blobaum, Ithaca 2005, s. 81–102.

Blobaum R.E., Feliks Dzierżyński and the SDKPiL. A Study of the Origins of Polish Communism, New York 1984.

Blobaum R.E., Rewolucja. Russian Poland, 1904–1907, Ithaca 1995.

Blobaum R.E., The Politics of Antisemitism in Fin-de-Siecle Warsaw, „The Journal of Modern History” 2001, t. 73, nr 2, s. 275–306. <https://doi.org/10.1086/321025>

Blobaum R.E., Toleration and Ethno-Religious Strife. The Struggle Between Catholics and Orthodox Christians in the Chelm Region of Russian Poland, „The Polish Review” 1990, nr 35, s. 111–124.

- Bloch B., *Urban Ecology of the Jewish Population of Warsaw, 1897–1939*, „Papers in Jewish Demography” 1981, s. 381–399.
- Błażejewicz O., *Dzieje Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie (1871–1915)*, Warszawa 1990.
- Bogacz M., *Akademicy Warszawy. Z dziejów organizacji studenckich w XIX wieku*, Warszawa 1960.
- Bohn T.M., *Russische Geschichtswissenschaft von 1880 bis 1905. Pavel N. Miljukov und die Moskauer Schule*, Köln 1998.
- Bohun T., *Ewakuacja Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego do Rostowa nad Donem w 1915 roku*, „Przegląd Historyczny” 2001, t. 92, nr 3, s. 323–337.
- Bończa-Tomaszewski N., *Z chłopów Polacy. Konstrukcja podmiotowości jako strategia nacjonalizacji wsi polskiej na przełomie XIX i XX wieku*, „Sprawy Narodowościowe” 2006, nr 28, s. 75–88.
- Boyer J.W., *Karl Lueger. Christlichsoziale Politik als Beruf*, Köln 2010.
<https://doi.org/10.7767/dug.2010.1314.1.33>
- Brauneder W., *Parlamentarismus und Parteiensysteme in der Österreichisch-Cisleithanischen Reichshälfte 1867–1918*, [w:] *Das Parteienwesen Österreich-Ungarns*, red. G. Erdödy, Budapest 1983.
- British Documents on Foreign Affairs. Reports and Papers from the Foreign Office Confidential Print. Part I, From the Mid-nineteenth Century to the First World War. Series A. Russia, 1859–1914*, red. D. Lieven, t. 3: *Russia, 1905–1906*, Bethesda 1983.
- British Documents on Foreign Affairs. Reports and Papers from the Foreign Office Confidential Print. Part I, From the Mid-nineteenth Century to the First World War. Series A. Russia, 1859–1914*, red. D. Lieven, t. 4: *Russia, 1906–1907*, Bethesda 1983.
- Brock P., *Polish Nationalism*, [w:] *Nationalism in Eastern Europe*, red. P.F. Sugar, I.J. Lederer, Seattle 1971, s. 310–372.
- Brower D.R., *The Russian City between Tradition and Modernity, 1850–1900*, Berkeley 1990.
- Brusiłow A.A., *Moi wospominanija*, Moskwa 2001.
- Brzostek B., *Paryże innej Europy. Warszawa i Bukareszt, XIX i XX wiek*, Warszawa 2015.
- Buchen T., *Antisemitismus in Galizien. Agitation, Gewalt und Politik gegen Juden in der Habsburgermonarchie um 1900*, Berlin 2012.
- Buchen T., *Religiöse Mobilisierung im Reich. Die imperialen Lebensläufe und politischen Karrieren von Joseph Bloch und Stanisław Stojalowski in der Habsburgermonarchie*, „Geschichte und Gesellschaft” 2014, t. 40, nr 1, s. 117–141. <https://doi.org/10.13109/gege.2014.40.1.117>
- Buchen T., Rolf M., *Elites and Their Imperial Biographies. Introduction*, [w:] *Eliten im Vielvölkerreich. Imperiale Biographien in Russland und Österreich-Ungarn (1850-1918) / Elites and Empire. Imperial Biographies in Russia and Austria-Hungary (1850-1918)*, red. T. Buchen, M. Rolf, Berlin 2015, s. 33-37.
<https://doi.org/10.1515/9783110416121>
- Buřhak W., *Dmowski – Rosja a kwestia polska. U źródeł orientacji rosyjskiej obozu narodowego 1886–1908*, Warszawa 2000.
- Bushnell J., *Mutiny Amid Repression. Russian Soldiers in the Revolution of 1905–1906*, Bloomington 1985.

- Caban W., Markowski M., Muszyńska J., Przeniosło M., Polska w XIX i XX wieku. Społeczeństwo i gospodarka, Kielce 2013.
- Caban W., Służba rekrutów z Królestwa Polskiego w armii carskiej w latach 1831–1873, Warszawa 2001.
- Cadiot J., Searching for Nationality. Statistics and National Categories at the End of the Russian Empire (1897–1917), „Russian Review” 2005, t. 64, nr 3, s. 440–455. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9434.2005.00369.x>
- Cała A., Asymilacja Żydów w Królestwie Polskim (1864–1897). Postawy, konflikty, stereotypy, Warszawa 1998.
- Carat i klasy posiadające w walce z rewolucją 1905–1907 w Królestwie Polskim. Materiały archiwalne, red. S. Kalabiński, Warszawa 1956.
- Caumanns U., Das Krankenhaus im Königreich Polen. Zwischen Reform und staatlicher Intervention (1815–1914), „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” 1999, t. 62, nr 4, s. 429–443.
- Caumanns U., Miasto i zdrowie a perspektywa porównawcza. Uwagi metodyczne na przykładzie reform sanitarnych w XIX-wiecznej Warszawie, „Medycyna Nowożytna” 2000, t. 7, nr 1, s. 45–62.
- Caumanns U., Mietskasernen und „Gläserne Häuser”. Soziales Wohnen in Warschau zwischen Philanthropie und Genossenschaft 1900–1939, [w:] Wohnen in der Großstadt 1900–1939. Wohnsituation und Modernisierung im europäischen Vergleich, red. A. Janatková, H. Kozińska-Witt, Stuttgart 2006, s. 205–224.
- Caumanns U., Modernisierung unter den Bedingungen der Teilung. Überlegungen zur Frage strukturellen und kulturellen Wandels in Warschau am Beispiel öffentlicher Gesundheit, [w:] Städte im östlichen Europa. Zur Problematik von Modernisierung und Raum vom Spätmittelalter bis zum 20. Jahrhundert, red. C. Goehrke, B. Pietrow-Ennker, Zürich 2006, s. 365–391.
- Cegielski J., Stosunki mieszkaniowe w Warszawie w latach 1864–1964, Warszawa 1968.
- Chakrabarty D., Provincializing Europe. Postcolonial Thought and Historical Difference, Princeton 2000.
- Chimiak Ł., Gubernatorzy rosyjscy w Królestwie Polskim 1863–1915. Szkic do portretu zbiorowego, Wrocław 1999.
- Chimiak Ł., Kariery tzw. Bałtów w rosyjskiej administracji Królestwa Polskiego w drugiej połowie XIX w., „Przegląd Historyczny” 1997, t. 88, nr 4, s. 441–458.
- Chimiak Ł., Memoriał Generał-Gubernatora Skałona w sprawie obchodów w Warszawie setnej rocznicy urodzin Juliusza Słowackiego, „Przegląd Historyczny” 1996, t. 40, nr 5, s. 161–165.
- Chmielewski E., The Polish Question in the Russian Duma, Knoxville 1970.
- Choldin M.T., A Fence around the Empire. Russian Censorship of Western Ideas under the Tsars, Durham 1985.
- Chulos C.J., Converging Worlds. Religion and Community in Peasant Russia 1861–1917, DeKalb 2003.
- Chwalba A., Historia Polski 1795–1918, Kraków 2001.
- Chwalba A., Imperium korupcji w Rosji w Królestwie Polskim w latach 1861–1917, Kraków 1995.

Chwalba A., Polacy w służbie Moskali, Warszawa 1999.

Chwalba A., Polen und der Osten. Tausend Jahre Nachbarschaft, [w:] Polen und der Osten. Texte zu einem spannungsreichen Verhältnis, red. A. Chwalba, Frankfurt/Main 1994, s. 12–75.

Cieplowski S., Varsaviana w kalendarzach warszawskich 1795–1939. Bibliografia Warszawa 2008.

Czirskowa I.M., Uniwersytety w systemie prawitielstwiennoy polityki Rossii wtorej połowiny XIX wieku, [w:] Rossijskije uniwersytety w XVIII–XX wiekach. Sbornik naučných statiej, red. W.I. Czesnokow, t. 5, Woronież 2000, s. 65–84.

Corrsin S.D., Literacy Rates and Questions of Language, Faith and Ethnic Identities in Population Censuses in the Partitioned Polish Lands and Interwar Poland (1880s–1930s), „The Polish Review” 1998, t. 43, nr 2, s. 131–160.

Corrsin S.D., Warsaw before the First World War. Poles and Jews in the Third City of the Russian Empire 1880–1914, Boulder/Col. 1989.

Corrsin S.D., Warsaw. Poles and Jews in a Conquered City, [w:] The City in Late Imperial Russia, red. M.F. Hamm, Bloomington 1986, s. 123–151.

Cybulski M., Rosja i Rosjanie w pamięnikach Polaków (1863–1918), Warszawa 2009.

Cynalewska-Kuczma P., Architektura cerkiewna Królestwa Polskiego narzędziem integracji z Imperium Rosyjskim, Poznań 2004.

Cywilizacja Rosji imperialnej, red. P. Kraszewski, Poznań 2002.

Czubaty J., Księstwo Warszawskie (1807–1815), Warszawa 2011.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323529644>

Czubaty J., Zasada "dwóch sumień". Normy postępowania i granice kompromisu politycznego Polaków w sytuacjach wyboru (1795-1815), Warszawa 2005.

Dabrowski P.M., Folk, Faith and Fatherland. Defining the Polish Nation in 1883, "Nationalities Papers" 2001, t. 28, nr 3, s. 397-416. <https://doi.org/10.1080/713687474>.

Daly J.W., The Watchful State. Security Police and Opposition in Russia, 1906–1917, DeKalb 2004.

Datner H., Ta i tamta strona. Żydowska inteligencja Warszawy drugiej połowy XIX wieku, Warszawa 2007.

Dąbrowska M., Nächte und Tage, Frankfurt/Main 1974.

Deák I., Der K. (u.) K. Offizier 1848–1918, Wien 1991.

Diemin W.A., Wierchniaja pałata Rossijskoj impierii. 1906–1917, Moskwa 2006.

Die Nationalitäten des Russischen Reiches in der Volkszählung von 1897, red. H. Bauer, A. Kappeler, B. Roth, cz. B, Stuttgart 1991.

Djakow W.A., Miller I.S., Mylnikow A.S., Sławianowiedienije w doriewolucyonnoj Rossii. Bibliograficzeskij słowar', Moskwa 1979.

Djakow W.A., Sławianofilskije tiendenci w polskoj obszczestwiennoy mysli nakanunie i wo wriemia Sławianskogo sjezda 1848 g., [w:] Sławianskije sjezdy XIX–XX ww., red. M.J. Dostal, Moskwa 1994, s. 40–59.

Dmowski R., Deutschland, Rußland und die polnische Frage (Auszüge), [w:] Polen und der Osten. Texte zu einem spannungsreichen Verhältnis, red. A. Chwalba, Frankfurt/Main 1994, s. 111–128.

Döblin A., Reise in Polen, München 2000.

Dołbiłow M.D., Konfiessionalnaja idienticznost' i politika pamiaty w Rossijskoj impierii. Słuczaj katolicyzma w Zapadnom kraje posle Janwarskogo wosstanija 1863 goda, nieopublikowany artykuł z konferencji Historical Memory and Russian Imperial and Soviet Society (1860–1939), St. Petersburg 2007. Zapadnye okrainy Rossijskoj imperii, red. M.D. Dołbiłow, A. Miller, Moskwa 2006.

Dołbiłow M.D., Russkij kraj, czużaja wiera. Etnokonfiessionalnaja politika impierii w Litwie i Bieforussii pri Aleksandrie II, St. Petersburg 2010.

Donnert E., Die Universität Dorpat-Jur'ev 1802–1918. Ein Beitrag zur Geschichte des Hochschulwesens in den Ostseeprovinzen des Russischen Reiches, Frankfurt/Main 2007.

Drozdowski M.M., Społeczeństwo Warszawy na przełomie XIX i XX w. Jego życie umysłowe i kulturalne, [w:] 100 lat Filharmonii w Warszawie 1901–2001, red. M. Bychawska, i in., Warszawa 2001, s. 18–36.

Drozdowski M.M., Warszawiacy i ich miasto w latach drugiej Rzeczypospolitej, Warszawa 1973.

Drozdowski M.M., Zahorski A., Historia Warszawy, Warszawa 2004.

Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego. 1816–1915, red. T. Kizwalter, Warszawa 2016.

Dziewanowski M.K., The Polish Revolutionary Movement and Russia, 1904–1907, [w:] Russian Thought and Politics, red. H. McLean, M.E. Malia, G. Fischer, Cambridge 1957, s. 375–394.

Eckert A., Kolonialismus, Moderne und koloniale Moderne in Afrika, [w:] Selbstbilder und Fremdbilder. Repräsentationen sozialer Ordnungen im Wandel, red. J. Baberowski, H. Kaelble, J. Schriewer, Frankfurt am Main 2008, s. 53–66.

Eile S., Literature and Nationalism in Partitioned Poland, 1795–1918, Houndmills 2000.

Eisenstadt S.N., Die Vielfalt der Moderne, Weilerswist 2000.

Eliten im Vielvölkerreich. Imperiale Biographien in Russland und Österreich-Ungarn (1850–1918) / Elites and Empire. Imperial Biographies in Russia and Austria-Hungary (1850–1918), red. T. Buchen, M. Rolf, Berlin 2015.

Encyklopedia Warszawy z suplementem, red. B.Petrozolin-Skowrońska, Warszawa 1994.

Engelgard J., Narodowa Demokracja wobec bojkotu szkoły rosyjskiej 1905–1911, „Niepodległość i Pamięć” 2007, t. 14, nr 2, s. 93–103.

Engelstein L., Moscow, 1905. Working-Class Organization and Political Conflict, Stanford 1982.

Engelstein L., Slavophile Empire. Imperial Russia's Illiberal Path, Ithaca 2009.

Falkowicz S.M., Polska i Polacy w literaturze i sztuce Rosji, [w:] Polacy i Rosjanie. 100 kluczowych pojęć, red. A. Magdziak-Miszewska, M. Zuchniak, P. Kowal, Warszawa 2002, s. 77–84.

Falkowicz S.M., Polska problematyka w rosyjskiej historiografii, Poznań 2007.

Fedoryk J., Rozwój struktury organizacyjnej rosyjskiego Kościoła prawosławnego w Królestwie Polskim w latach 1834–1905, „Res Historica” 2010, t. 30, s. 71–77.

Ferenczi C., Funktion und Bedeutung der Presse in Russland vor 1914, „Jahrbücher für Geschichte Osteuropas“ 1980, t. 30, nr 1, s. 362–398.

Ferenczi C., Nationalismus und Neoslawismus in Russland vor dem Ersten Weltkrieg. Die Leitideologien der Außenpolitik unter dem Primat der inneren Verhältnisse, „Forschungen zur Osteuropäischen Geschichte“ 1984, t. 34, s. 8–127.

Flynn J.T., The University Reform of Tsar Alexander I., 1802–1835, Washington 1988.

Fountain A., Roman Dmowski. Party, Tactics, Ideology 1895–1907, New York 1980.

Friedrich A., Polish Literature's Portrayal of Jewish Involvement in 1905, [w:] The Revolution of 1905 and Russia's Jews, red. S. Hoffman, E. Mendelsohn, Philadelphia 2008, s. 143–151.

Fuller W.C., Civil-Military Conflict in Imperial Russia, 1881–1914, Princeton 1985.

<https://doi.org/10.1515/9781400857722>

Janzenmüller J., Russische Staatsgewalt und polnischer Adel. Elitenintegration und Staatsausbau im Westen des Zarenreiches (1772-1850), Köln 2013. <https://doi.org/10.7788/boehlau.9783412211424>

Janzenmüller J., Zwischen Elitenkooptation und Staatsausbau. Der polnische Adel und die Widersprüche russischer Integrationspolitik in den Westgouvernements des Zarenreiches (1772-1850), "Historische Zeitschrift" 2010, t. 291, s. 625-662. <https://doi.org/10.1524/hzhz.2010.0055>

Garlicki A., Józef Piłsudski, 1867–1935, red. i tłum. J. Coutouvidis, Aldershot i in. 1995 (wyd. pol. Warszawa 1988).

Gebhard J., Elitenbildung in multiethnischer Spannungslage. Die Unternehmer Lublins im 19. und frühen 20. Jahrhundert, [w:] Unternehmer im Russischen Reich. Sozialprofil, Symbolwelten, Integrationsstrategien im 19. und frühen 20.

Jahrhundert, red. J. Gebhard, R. Lindner, B. Pietrow-Ennker, Osnabrück 2006, s. 179–212.

Gebhard J., Lublin. Eine polnische Stadt im Hinterhof der Moderne (1815–1914), Köln 2006.

Gierasimow I.J.W., Glebow S.W., Kapłunowski A.P., Mogilnier M.B., Siemionow A.M., Homo Imperii Revisits the „Biographic Turn”, „Ab Imperio” 2009, t. 1, s. 17–21.

<https://doi.org/10.1353/imp.2009.0071>

Getka-Kenig M., Nobilitacje i nobilitowani w Królestwie Polskim 1817–1830 – próba charakterystyki, „Przegląd Historyczny” 2009, t. 100.

Gietmanskij A.E., Politika Rossii w polskom woprosie (60-je gody XIX wieku), „Woprosy istorii” 2004, nr 5, s. 24–45.

Geyer D., „Gesellschaft” als staatliche Veranstaltung. Bemerkungen zur Sozialgeschichte der russischen Staatsverwaltung im 18. Jahrhundert, „Jahrbücher für Geschichte Osteuropas” 1966, t. 14, nr 1, s. 21–50.

Geyer D., Der russische Imperialismus. Studien über den Zusammenhang von innerer und auswärtiger Politik 1860–1914, Göttingen 1977. <https://doi.org/10.13109/9783666359804>

Gill A., Freiheitskämpfe der Polen im 19. Jahrhundert. Erhebungen – Aufstände – Revolutionen, Frankfurt/Main 1997.

Głębocki H., Fatalna sprawa. Kwestia polska w rosyjskiej myśli politycznej (1856–1866), Kraków 2000.

Golczewski F., Pickhan G., Russischer Nationalismus. Die russische Idee im 19. Und 20. Jahrhundert. Darstellung und Texte, Göttingen 1998.

Gorizontow L., Paradoxy impierskoj politiki. Polaki w Rossii i russkije w Polsce (XIX – naczęło XX w.), Moskwa 1999.

Górak A., Dokument w kancelarii zbiurokratyzowanej. Klasyfikacja akt Zarządu Gubernialnego Lubelskiego (1867–1918), „Studia Archiwalne” 2006, t. 2, s. 119–136.

Górak A., Geneza rosyjskiego systemu kancelaryjnego akt spraw, „Wschodni Rocznik Humanistyczny” 2004, t. 1, s. 115–138.

Górak A., Gubernatorowie południowych i wschodnich guberni Królestwa Polskiego (1867–1918), [w:] Ważna obecność. Przedstawiciele państw i narodów europejskich wśród mieszkańców międzyrzecza Bugu i Pilicy w XVII–XIX wieku, red. A. Górak, K. Latawiec, Radom 2006, s. 155–198.

Górak A., Kancelaria Gubernatora i Rząd Gubernialny Lubelski (1867–1918). Studium administracyjne i prozopograficzne, Lublin 2006.

Górak A., Narady gubernatorów z Królestwa Polskiego u Czerkasskiego jesienią 1866 r., „Wschodni Rocznik Humanistyczny” 2013, t. 9, s. 349–356.

Górak A., Personel Zarządu Gubernialnego Lubelskiego (1867–1918) – baza danych, „Przegląd Historyczny” 2003, t. 94, s. 427 – 461.

Górak, A., Rosyjska administracja specjalna w Królestwie Polskim 1839–1918, Lublin 2015.

Górak A., Rosyjska kancelaria akt spraw w urzędach lubelskiej gubernialnej administracji ogólnej w latach 1867–1918, Lublin 2008.

Górak A., Słownik biograficzny gubernatorów i wicegubernatorów w Królestwie Polskim (1867–1918), Lublin 2014.

Górak A., Wartość źródłowa akt personalnych administracji rosyjskiej Królestwa Polskiego (1867–1918), [w:] Źródła do dziejów regionu. I Siedlecka Sesja Archiwalna, red. U. Maksymiuk-Głowacka, G. Welik, Siedlce 2002, s. 139–147.

Górzyński M., Urban Planning and Municipal Governance in the Period of Rapid Change. Managing Development of Russian Poland's Frontier Town at the Turn of the Twentieth Century, „Journal of the Society of Architectural Historians”, w druku.

Grenzregionen der Habsburgermonarchie im 18. und 19. Jahrhundert. Ihre Bedeutung und Funktion aus der Perspektive Wiens, red. H.-C. Maner, Münster 2005.

Grodziski S., Nationalfeiertage und öffentliche Gedenktage Polens im 19. und 20.

Jahrhundert, [w:] Der Kampf um das Gedächtnis. Öffentliche Gedenktage in Mitteleuropa, red. E. Brix, H. Stekl, Wien 1997, s. 205–215.

Guesnet F., „Die beiden Bekenntnisse leben weit entfernt voneinander, sie kennen und schätzen sich gegenseitig nicht.” Das Verhältnis von Juden und Deutschen im Spiegel ihrer Organisationen im Lodz des 19. Jahrhunderts, [w:] Polen, Deutsche, Juden in Lodz 1820–1939. Eine schwierige Nachbarschaft, red. J. Hensel, Wiesbaden 1999, s. 139–170.

Gumb C., Die Festung. Repräsentationen von Herrschaft und die Präsenz der Gewalt, Warschau (1904–1906), [w:] Imperiale Herrschaft in der Provinz. Repräsentationen politischer Macht im späten Zarenreich, red. J. Baberowski, D. Feest, C. Gumb, Frankfurt/Main 2008, s. 271–302.

Gumb C., Drohgebärden. Repräsentationen von Herrschaft im Wandel. Warschau, 1904–1907, dysertacja doktorska obroniona na Humboldt-Universität zu Berlin, www.edoc.hu-berlin.de/dissertationen/gumb-christoph-2011-07-06/PDF/gumb.pdf, dostęp: 4.10.2016.

Hagen M., „Obshchestvennost”. Formative Changes in Russian Society Before 1914, [w:] Die russische Freiheit. Wege in ein paradoxes Thema, red. M. Hagen, Stuttgart 2002, s. 124–136.

Hagen M., Das Nationalitätenproblem Russlands in den Verhandlungen der III. Duma 1907–1911, Göttingen 1962.

Hagen M., Die Entfaltung politischer Öffentlichkeit in Rußland 1906–1914, Wiesbaden 1982.

Hall C., Civilising Subjects. Metropole and Colony in the English Imagination, 1830–1867, Cambridge 2002.

Hamm M.F., Continuity and Change in Late Imperial Kiev, [w:] The City in Late Imperial Russia, red. M.F. Hamm, Bloomington 1986, s. 79–122.

Hamm M.F., Kiev. A Portrait, 1800–1917, Princeton 1986.

Hanisch E., Der lange Schatten des Staates. Österreichische Gesellschaftsgeschichte im 20. Jahrhundert, Wien 1994.

Haslinger P., Rolf M., Untergangsszenarien und Zukunftsvisionen in Europas Fin de Siècle – Zur Einführung, „Zeitschrift für Geschichtswissenschaft” 2015, t. 63, nr 11, s. 1–15.

Hausmann G., Stadt und Gesellschaft im ausgehenden Zarenreich, [w:] Gesellschaft als lokale Veranstaltung. Selbstverwaltung, Assoziierung und Geselligkeit in den Städten des ausgehenden Zarenreiches, red. G. Hausmann, Göttingen 2002, s. 13–166.

Hein-Kircher H., Die Entwicklung der Lemberger Selbstverwaltung im Rahmen der habsburgischen Gemeindeordnung von der Revolution 1848 bis zur Verabschiedung des Statuts 1870, [w:] Stadtleben und Nationalität. Ausgewählte Beiträge zur Stadtgeschichtsforschung in Ostmitteleuropa im 19. und 20. Jahrhundert, red. M. Krzoska, I. Röska-Rydel, München 2006, s. 83–106.

Henriksson A., Riga. Growth, Conflict and the Limitations of Good Government, 1850–1914, [w:] The City in Late Imperial Russia, red. M.F. Hamm, Bloomington 1986, s. 177–207.

Herbst S., Ulica Marszałkowska, Warszawa 1978.

Hildermeier M., Die jüdische Frage im Zarenreich. Zum Problem der unterbliebenen Emanzipation, „Jahrbücher für Geschichte Osteuropas” 1984, t. 32, s. 321–357.

Hillis F., Children of Rus’. Right-Bank Ukraine and the Invention of a Russian Nation, Ithaca 2013. <https://doi.org/10.7591/cornell/9780801452192.001.0001>

Hillis F., Making and Breaking the Russian Empire. The Case of Kiev's Shul'gin Family, [w:] Eliten im Vielvölkerreich. Imperiale Biographien in Russland und Österreich-Ungarn (1850-1918) / Elites and Empire. Imperial Biographies in Russia and Austria-Hungary (1850-1918), red. T. Buchen, M. Rolf, Berlin 2015, s. 178-198.

Hirschhausen U. von, *Die Grenzen der Gemeinsamkeit. Deutsche, Letten, Russen und Juden in Riga 1860-1914*, Göttingen 2006. <https://doi.org/10.13109/9783666351532>

Historia polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku. Antologia, red. W. Bernacki, Kraków 2011.

Holquist P., *Violent Russia, Deadly Marxism? Russia in the Epoch of Violence, 1905-1921*, "Kritika: Explorations in Russian and Eurasian History" 2003, t. 4, nr 3, s. 627-652.

<https://doi.org/10.1353/kri.2003.0040>

Hroch M., *Die Vorkämpfer der nationalen Bewegung bei den kleinen Völkern Europas. Eine vergleichende Analyse zur gesellschaftlichen Entwicklung der patriotischen Gruppen*, Prag 1968.

Ignatowicz, A., *Oświata jako narzędzie wynaradawiania i narzucania kultury w XIX i XX wieku na przykładzie Polski i Kanady*, „Paedagogica at Utilitatem Disciplinae” 2007, nr 3, s. 73–79.

Ihnatowicz I., *Uniwersytet Warszawski w latach 1869–1899*, [w:] *Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1807–1915*, red. S. Kieniewicz, Warszawa 1981, s. 378–494.

Imperiological studies. A Polish perspective, red. A. Nowak, Kraków 2011.

Iwanow A.Je., *Professorsko-priepodawatielskij korpus wysszej szkoły Rossii końca XIX – naczała XX wieku*. Oblik, „Istorija SSSR” 1990, nr 5, s. 60–76.

Iwanow A.Je., *Russkij uniwersitet w Carstwie Polskom. Iz istorii uniwersitietskoj politiki samodierżawija. Nacyonalnyj aspekt*, „Oteczestwiennaja istoria” 1997, t. 6, s. 23–33.

Jabłońska-Deptuła E., *Samoobronny model „Polaka-katolika” i jego wpływ na stosunek do mniejszości narodowych*, [w:] *Trudna tożsamość. Problemy narodowościowe i religijne w Europie Środkowo-Wschodniej w XIX i XX wieku. Materiały z międzynarodowej konferencji „Samoidentyfikacja narodowa i religijna a sprawa mniejszości narodowych i religijnych w Europie Środkowo-Wschodniej”*, red. J. Lewandowski, Lublin 1993, s. 62–67.

Jakubowska U., *Lwów na przełomie XIX i XX wieku*, Warszawa 1991.

Jakubowska U., *Prasa Narodowej Demokracji w dobie zaborów*, Warszawa–Łódź 1988.

Janowski M., *Polish Liberal Thought before 1918*, Budapest 2004.

Jaroszewski T.S., *Wielki bourgeois – mecenas, kolekcjoner, odbiorca*, [w:] *Kronenbergowie. Pamiątki rodzinne*, red. M. Dubrowska, T.S. Jaroszewski, Warszawa 1998, s. 45–79.

Jaszczuk A., *Spór pozytywistów z konserwatystami o przyszłość Polski 1870–1903*, Warszawa 1986.

Jaśkiewicz L., *Carat i sprawy polskie na przełomie XIX i XX wieku*, Pułtusk 2001.

Jaworski W., *Prowincjonalne stowarzyszenia oświatowe i wychowawcze w Królestwie Polskim (1886–1914)*, „Przegląd Historyczno-Oświatowy” 2008, t. 51, nr 1/2, s. 15–26.

Jaworski W., *Przemiany legalnego życia społecznego w Królestwie Polskim w latach 1864–1914*, Sosnowiec 2006.

Jaworski W., *Towarzystwa pomocy materialnej uczniom i studentom w Królestwie Polskim (1881–1914)*, „Przegląd Historyczno-Oświatowy” 2010, t. 53, nr 1/2 s. 107–117.

Jedlicki J., *A Suburb of Europe. Nineteenth-Century Polish Approaches to Western Civilization*, Budapest 1999.

Jedlicki J., Błędne koło 1832–1864, t. 2. Dzieje inteligencji polskiej do 1918 roku, Warszawa 2008.

Jedlicki J., Resisting the Wave. Intellectuals against Antisemitism in the Last Years of the „Polish Kingdom”, [w:] Antisemitism and Its Opponents in Modern Poland, red. R.E. Blobaum, Ithaca 2005, s. 60–80.

Jemielity W., Sytuacja Kościoła katolickiego w Królestwie Polskim po rewolucji 1905 r., „Prawo Kanoniczne. Kwartalnik Prawno-Historyczny” 2005, t. 48, nr 1/2, s. 157–184.

Jordan D., Die Neuerschaffung von Paris. Baron G. E. Haussmann und seine Stadt, Frankfurt/Main 1996.

Judson P.M., Introduction, [w:] Constructing Nationalities in East Central Europe, red. P.M. Judson, M. L. Rozenblit, New York 2004, s. 1–18. <https://doi.org/10.2307/j.ctt1x76fbj.8>

Judson P.M., The Habsburg Empire. A New History, Cambridge/Mass. 2016. <https://doi.org/10.4159/9780674969346>

Jurczyszyn M., Oświata i szkolnictwo elementarne oraz zawodowe w świetle czasopisma „Zorza” 1894–1905, „Lubelski Rocznik Pedagogiczny” 2009, t. 28, s. 227–233.

Jurkowski R., Jeszcze o „paradoksach” imperialnej polityki Rosji w guberniach zachodnich po powstaniu styczniowym, „Echa Przeszłości” 2013, nr 14, s. 93–107.

Kaczyńska E., Człowiek przed sądem. Społeczne aspekty przestępczości w Królestwie Polskim 1815–1914, Warszawa 1982.

Kaczyńska E., Polaki w Sibiri (1815–1914). Socjalno-demograficzny aspekt [w:] Sibir’ w historii i kulturze polskiego naroda, red. P.S. Romanow, Moskwa 2002, s. 265–277.

Kaczyńska E., Unternehmer als Wohltäter. Staat, Unternehmertum und Sozialpolitik im Königreich Polen 1815–1914, [w:] Unternehmer im Russischen Reich. Sozialprofil, Symbolwelten, Integrationsstrategien im 19. und frühen 20. Jahrhundert, red. J. Gebhard, R. Lindner, B. Pietrow-Ennker, Osnabrück 2006, s. 77–90.

Kamiński Z., Dzieje życia w pogoni za sztuką, Warszawa 1975.

Kappeler A., The Ambiguities of Russification, „Kritika: Explorations in Russian and Eurasian History” 2004, t. 5, nr 2, s. 291–297. <https://doi.org/10.1353/kri.2004.0026>

Kaupuz A.W., O carskom cenzurnom „szlagbaumie” w Warszawie wtorej połowiny XIX w., [w:] Wzaimoswiaz slawianskoj literatury, Leningrad 1966, s. 152–155.

Khodarkovsky M., Where Russia Was ‘Ahead’ of Europe. The Russian Empire in Comparative Perspective 2011.

Kieniewicz S., Dzieje Warszawy, t. 3: Warszawa w latach 1795–1914, Warszawa 1976.

Kieniewicz S., Historia Polski 1795–1918, Warszawa 1975.

Kieniewicz S., Korespondencja namiestników Królestwa Polskiego sierpień 1863 – maj 1864, Wrocław 1978.

Kieniewicz S., Powstanie styczniowe, Warszawa 1972.

Kieniewicz S., Warszawa w latach 1795–1914, Warszawa 1976.

- Kieniewicz S., Warszawa w powstaniu styczniowym, Warszawa 1965.
- Kieniewicz S., Zahorski A., Zajewski W., Trzy powstania narodowe: kościuszkowskie, listopadowe, styczniowe, Warszawa 1994.
- Kiepuska H., Uniwersytet Warszawski w latach 1899–1915, [w:] Dzieje Uniwersytetu Warszawskiego 1807–1915, red. S. Kieniewicz, Warszawa 1981, s. 495–564.
- Kiepuska H., Warszawa 1905–1907, Warszawa 1991.
- Kiepuska H., Warszawa w rewolucji 1905–1907, Warszawa 1974.
- Kiepuska H., Pustuła Z., Raporty warszawskich oberpolicmajstrów (1892–1913), Warszawa 1971.
- Kier Wise A., Aleksander Lednicki. A Pole among Russians, a Russian among Poles. Polish-Russian Reconciliation in the Revolution of 1905, New York 2003.
- Kijas A., Polacy w życiu społeczno-politycznym Moskwy na przełomie XIX/XX wieku, [w:] Cywilizacja Rosji imperialnej, red. P. Kraszewski, Poznań 2002, s. 213–226.
- Kindler K., Die Cholmer Frage 1905–1918, Frankfurt/Main 1990.
- Kizwalter T., Społeczeństwo polskie zaboru rosyjskiego wobec modernizacji (1840–1863), Uniwersytet Warszawski; Wydział Historyczny, Warszawa 1990.
- Kizwalter T., Wzorce społeczeństwa obywatelskiego w polskich powstaniach, [w:] Polskie powstania narodowe na tle przemian europejskich w XIX wieku, red. A. Barańska, Lublin 2001, s. 237–253.
- Kizwalter T., „Nowatorstwo i rutyny”. Społeczeństwo polskie zaboru rosyjskiego wobec modernizacji (1840–1863), Warszawa 1990.
- Klier J.D., Imperial Russia's Jewish Question, 1855–1881, Cambridge 1995.
- Klier J.D., State Policies and the Conversion of Jews in Imperial Russia, [w:] Of Religion and Empire. Missions, Conversion, and Tolerance in Tsarist Russia, red. R.P. Geraci, M. Khodarkovsky, Ithaca 2001, s. 92–112. <https://doi.org/10.7591/9781501724305-005>
- Kmieciak Z., „Kraj” za czasów redaktorstwa Erazma Piltza, Warszawa 1969.
- Kmieciak Z., Prasa warszawska w latach 1886–1904, Wrocław 1989.
- Kmieciak Z., Prasa warszawska w latach 1908–1918, Warszawa 1981.
- Kociubinski D.A. Russkij nacjonalizm w naczale XX stoletija. Roždienije i gibel ideologii Wsierossijsko nacjonalnogo sojuza, Moskwa 2001.
- Kolár P., Die Geschichtswissenschaft an der Deutschen Universität Prag 1882–1938.
- Entwicklung der Lehrkanzeln und Institutionalisierung unter zwei Regimen, [w:] Universitäten in nationaler Konkurrenz. Zur Geschichte der Prager Universitäten im 19. und 20. Jahrhundert, red. H. Lemberg, München 2003, s. 85–114.
- Kołodziejczyk R., Dzieje Rodziny Kronenbergów, [w:] Kronenbergowie. Pamiątki rodzinne, red. M. Dubrowska, T.S. Jaroszewski, Warszawa 1998, s. 11–44.

Kołodziejczyk R., Jan Bloch (1836–1902), Pazifist und Verfasser des „Zukunftskrieges“, [w:] *Mouvements et initiatives de paix dans la politique internationale. 1867–1928*, red. J. Bariéty, A. Fleury, Bern 1987, s. 135–152.

Kołodziejczyk R., Jan Bloch (1836–1902). Szkic do portretu „króla polskich kolei”, Warszawa 1983.

Konarski S., Generał Sokrates Starynkiewicz, Prezydent Warszawy, „Rocznik Warszawski” 2002, t. 31, s. 223–230.

Koneczny F., Polen zwischen Ost und West (Auszug), [w:] *Polen und der Osten. Texte zu einem spannungsreichen Verhältnis*, red. A. Chwalba, Frankfurt/Main 1994, s. 133–138.

Koredczuk B., *Udział inteligencji prawniczej Królestwa Polskiego w kształtowaniu kultury książki (1815–1915)*, Wrocław 2011.

Korybut-Marciniak M., Michalska-Bracha L., *Między irredentą a kolaboracją. Postawy społeczeństwa polskiego w latach niewoli – „W obcym mundurze”*, Warszawa 2013.

Kostecki J., „Polityka literacka” rosyjskiej cenzury zagranicznej w latach 1865–1904, „Klio” 2011, t. 17, nr 2, s. 55–69. <https://doi.org/10.12775/KLIO.2011.026>

Kostecki J., Rowicka M., *Cenzura rosyjska wobec twórczości Adama Mickiewicza w latach 1865–1904*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2003, nr 35, s. 283–294.

Kostecki J., Tobera, M., *Prasa Królestwa Polskiego w opinii władz cenzury rosyjskiej (1901–1914). Dokumenty*, Warszawa 2013.

Kostecki J., *Trudny proces przenikania. Carska cenzura zagraniczna wobec importu publikacji w języku polskim w latach 1865–1904*, Warszawa 2011.

Kowalczyk R.W., *Rozwój przemysłu ciężkiego w Królestwie Polskim w latach 1877–1914*, Warszawa 2013.

Kozińska-Witt H., *Krakau in Warschaus langem Schatten. Konkurrenzkämpfe in der polnischen Städtelandschaft 1900–1939*, Stuttgart 2008.

Kozińska-Witt H., *Stadträte und polnische Presse. Die Fälle Warschau und Kraków 1900–1939. Ein Versuch*, [w:] *Stadt und Öffentlichkeit in Ostmitteleuropa 1900–1939*, red. A.R. Hofmann, A.V. Wendland, Stuttgart 2002, s. 281–298.

Kozłowski J., *Dygnitarze rosyjscy nad Wisłą po powstaniu styczniowym*, „Kwartalnik Historyczny” 2001, R. 108, nr 2, s. 101–109.

Kozłowski J., *Urzednicy polscy w Królestwie Kongresowym po powstaniu styczniowym (do 1880 r.)*, [w:] *Unifikacja za wszelką cenę. Sprawy polskie w polityce rosyjskiej na przełomie XIX i XX wieku. Studia i materiały*, red. A. Szwarc, P.P. Wieczorkiewicz, Warszawa 2002, s. 71–82.

Kozłowski J., *Wyżsi urzednicy gubernialni i powiatowi w Królestwie Polskim w latach 1867–1875*, „Przegląd Historyczny” 1996, t. 87, nr 4, s. 819–841.

Kraśńska I., *Rosyjskie Biblioteki publiczne w Królestwie Polskim. Na przykładzie księżnicy w Płocku (1881–1915)*, [w:] *Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą*, red. J. Dzieniakowska, M. Olczak-Kardas, Kielce 2012.

Křen J., *Konfliktgemeinschaft. Tschechen und Deutsche 1780–1918*, München 1996.

- Kronenbergowie. Pamiątki rodzinne, red. M. Dubrowska, T.S. Jaroszewski, Warszawa 1998.
- Król S., Cytadela Warszawska, Warszawa 1978.
- Królikowski L., Ostrowski M., Rozwój przestrzenny Warszawy, Warszawa 2009.
- Krzywiec G., Szowinizm po polsku. Przypadek Romana Dmowskiego (1886–1905), Warszawa 2009.
- Kucharczyk G., Cenzura Pruska w Wielkopolsce w czasach zaborów 1815–1914, Poznań 2001.
- Kucharczyk G., W obronie „zaprzyjaźnionego mocarstwa”. Miejsce i rola pruskiej cenzury w stosunkach prusko-rosyjskich w pierwszej połowie XIX wieku, „Kwartalnik Historyczny” 2001, R. 108, nr 3, s. 3–27.
- Kukulski J., Generałowie carscy i ich majątki ziemskie w Królestwie Polskim (1835–1920), Warszawa 2007.
- Kukulski J., Państwo, chłop, Kościół w okresie wielkich reform na ziemiach Królestwa Polskiego w latach 1768–1890, Piotrków Trybunalski 2007.
- Kukulski J., Sto lat Rosji w Królestwie Polskim (1815–1915), Piotrków Trybunalski 2005.
- Kula E., Nauczyciele Rosjanie w szkołach średnich Królestwa Polskiego w okresie przejściowym (1864–1873), „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Pedagogika” 2013, t. 22, s. 443–455.
- Kula E., Opera et studio. Wizerunek nauczycieli rządowych szkół średnich w Królestwie Polskim w latach 1862–1873, Kielce 2012.
- Kulecka A., Wizja oficjalna czy realna? Świat raportów Królestwa Polskiego, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia” 2005, t. 171, s. 293–307.
- Kulik M., Polacy wśród wyższych oficerów armii rosyjskiej Warszawskiego Okręgu Wojskowego (1865–1914), Warszawa 2008.
- Kur E.M., Uczniowie wobec lekcji historii literatury polskiej w Królestwie Polskim w latach 1864–1905, „Notatnik Multimedialny” 2007, nr 1, s. 87–94.
- Kusber J., Krieg und Revolution in Russland 1904–1906. Das Militär im Verhältnis zu Wirtschaft, Autokratie und Gesellschaft, Stuttgart 1997.
- Kusber J., Modernisierung, Beharrung, Meuterei. Das Militär des ausgehenden Zarenreiches und das Jahr 1905, [w:] Russland 1905. Perspektiven auf die erste Russische Revolution, red. M. Aust, L. Steindorff, Frankfurt/Main 2007, s. 109–128.
- Lambert D., Lester A., Introduction. Imperial Spaces, Imperial Subjects, [w:] Colonial Lives Across the British Empire. Imperial Careering in the Long Nineteenth Century, red. D. Lambert, A. Lester, Cambridge 2006, s. 1–31.
- Landgrebe A., „Wenn es Polen nicht gäbe, dann müsste es erfunden werden”. Die Entwicklung des polnischen Nationalbewusstseins im europäischen Kontext von 1830 bis in die 1880er Jahre, Wiesbaden 2003.
- Lapin V., St. Petersburg – Hauptstadt der Militärs, [w:] Sankt Petersburg. Schauplätze einer Stadtgeschichte, red. K. Schlögel, F.B. Schenk, M. Ackeret, Frankfurt/Main 2007, s. 317–330.

Latawiec K., Ewakuacja cywilnej administracji ogólnej szczebla powiatowego z guberni lubelskiej latem 1915 roku, „Wschodni Rocznik Humanistyczny” 2004, t. 1, s. 157–170.

Latawiec K., Ewakuacja organów administracji ogólnej wyższego i niższego szczebla guberni lubelskiej w sierpniu 1914 roku, „Radzyński Rocznik Humanistyczny” 2002, nr 2, s. 43–55.

Latawiec K., Naczelnicy powiatów gubernii lubelskiej w latach 1867–1915. Próba charakterystyki grupy, „Annales Universitatis M. Curie-Skłodowska”, Historia 2003, t. 58, s. 73–96.

Latawiec K., W służbie imperium. Struktura społeczno-zawodowa ludności rosyjskiej na terenie guberni lubelskiej w latach 1864–1915, Lublin 2007.

Latawiec K., Zarząd powiatu radomskiego w latach 1867–1917, „Biuletyn Kwartalny Radomskiego Towarzystwa Naukowego” 2006, t. 40, z. 1/4, s. 83–118.

Leończyk S., Polityka przesiedleńcza rządu rosyjskiego wobec chłopów polskich zachodnich guberni Cesarstwa Rosyjskiego w latach 1885–1914, „Wrocławskie Studia Wschodnie” 2012, t. 16, s. 9–24.

Leśniakowska M., Warszawa jako ośrodek architektury około roku 1900, [w:] Sztuka około 1900 w Europie Środkowej. Centra i prowincje artystyczne, red. P. Krakowski, J. Purchla, Kraków 1997, s. 91–100.

Lewalski K., Duchowieństwo katolickie w Królestwie Polskim wobec wybranych uroczystości państwowych w latach 1894–1914, „Roczniki Teologiczne” 2005, t. 52, z. 4, s. 69–83.

Lewalski K., Kościoły chrześcijańskie w Królestwie Polskim wobec Żydów w latach 1855–1915, Wrocław 2013.

Lewalski K., Kościół rzymskokatolicki a władze carskie w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX wieku, Gdańsk 2008.

Lewicki J., Między tradycją a nowoczesnością. Architektura Lwowa lat 1893–1918, Warszawa 2005.

Lewicki J., Modernizm w architekturze Galicji Wschodniej w latach 1870–1939 i jego recepcja, [w:] Galicyjskie spotkania, red. U. Jakubowska, Warszawa 2012, s. 95–122.

Lewicki J., O uprzedzeniach w odbiorze i interpretacji wpływów rosyjskich w architekturze polskiej (o nieznanym i pomijanym przykładzie inspiracji sztuką Cesarstwa Rosyjskiego), [w:] Polacy – Rosjanie. Wzajemne relacje, red. A. Kminikowska, E. Pękała, Gdańsk 2007, s. 39–46, s. 217–226.

Lewicki, J., Roman Feliński – architekt i urbanista. Pionier nowoczesnej architektury, Warszawa 2006.

Lewis R.D., Labor-Management Conflict in Russian Poland. The Łódź Lockout of 1906–1907, „East European Quarterly” 1974, nr 7, s. 413–434.

Lewis R.D., Revolution in the Countryside. Russian Poland, 1905–1906, „The Carl Beck Papers in Russian and East. European Studies” 1986, t. 506, nr 30. <https://doi.org/10.5195/CBP.1986.26>

Liberalizm Polski 1815–1939. Studium doktryny politycznej, red. W. Bernacki, Kraków 2004.

Lieven D., Russia’s Rulers Under the Old Regime, New Haven 1989.

Liven D., Towards the Fame: Empire, War and the Ehd of Tsarist Russia, London 2015.

Lincoln W.B., Nicholas I. Emperor and Autocrat of All the Russias, DeKalb 1989.

- Lipatow A.W., Rosja i Polska: konfrontacja i grawitacja. Historia, kultura, literatura, polityka, Toruń 2003.
- Lorence-Kot B., Konspiracja. Probing the topography of women's underground activities. The Kingdom of Poland in the second half of the nineteenth century, [w:] Women in Polish History, red. R. Jaworski, B. Pietrow-Ennker, New York 1992, s. 31–51.
- Lüdtke A., Wildt M., Einleitung. Staats-Gewalt. Ausnahmezustand und Sicherheitsregimes, [w:] Staats-Gewalt. Ausnahmezustand und Sicherheitsregimes. Historische Perspektiven, red. A. Lüdtke, M. Wildt, Göttingen 2008, s. 9–38.
- Lukowski J., Zawadzki H., A Concise History of Poland, Cambridge 2001.
- Łagoda M., Dmowski, naród i państwo. Doktryna polityczna „Przeglądu Wszechpolskiego” (1895–1905), Poznań 2002.
- Łagowski S., Historia Warszawskiej Cytadeli, Pruszków 2001.
- Łaptiewa L.P., Sławianskij wopros w mirowozzrienii P. A. Kułakowskiego (po archiwnym materiałom) [w:] Sławianskaja idieja. Istorija i sowriemiennost', red. W.A. Dżakow, Moskwa 1998, s. 111–126.
- Łaptiewa L.P., W.A. Franczew kak issledowatel rusko-polskich naucznych swiaziej w XIX w. [w:] Kulturnyje swiazi Rossii i Polszy XI–XX ww., red. J.N. Szczapow, S.M. Falkowicz, N.I. Szczawielewa, Moskwa 1998, s. 128–140.
- Łopatina Je.B., Diejatielnost' I.W. Gurko w Priwislinskom kraje. Sut' administratiwnych priobrazowanij w 1880–1890-ch gg, „Wieki Stare i Nowe” 2014, nr 6, s. 113–125.
- Łukawski Z., Koło Polskie w Rosyjskiej Dumie Państwowej w latach 1906–1909, Wrocław 1967.
- Łupienko A., Kamienice czynszowe Warszawy 1864–1914, Warszawa 2015.
- Łupienko A., Przestrzeń publiczna Warszawy w pierwszej połowie XIX wieku, Warszawa 2012.
- Maiorova O., War as Peace. The Trope of War in Russian Nationalist Discourse during the Polish Uprising of 1863, „Kritika: Explorations in Russian and Eurasian History” 2000, t. 6, nr 3, s. 501–534.
<https://doi.org/10.1353/kri.2005.0040>
- Majdowski A., Studia z historii architektury sakralnej w Królestwie Polskim, Warszawa 1993.
- Majewski J.S., Warszawa nieodbudowana. Metropolia belle époque, Warszawa 2003.
- Mankoff J.A., Russia and the Polish Question, 1907–1917. Nationality and Diplomacy, PhD Dissertation, Yale University, Yale 2006.
- Marin I., Reforming the Better to Preserve. A K.u.K. General's Views on Hungarian Politics, [w:] Eliten im Vielvölkerreich. Imperiale Biographien in Russland und Österreich-Ungarn (1850–1918) / Elites and Empire. Imperial Biographies in Russia and Austria-Hungary (1850–1918), red. T. Buchen, M. Rolf, Berlin 2015, s. 155–177.
- Markiewicz G., Między państwem obcym a ideą państwa własnego. Świadomość państwowa polskich elit intelektualnych w latach 1864–1914, Łódź 2010.
- Markiewicz G., Stanowisko głównych polskich ugrupowań socjalistycznych w Łodzi w latach 1905–1907 wobec kwestii autonomii Królestwa Polskiego, „Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX Wieku” 2013, t. 12, s. 57–72.

Markiewicz H., *Pozytywizm*, Warszawa 2002.

Markiewiczowa H., Społeczny ruch oświatowy w Królestwie Polskim u schyłku XIX i na początku XX wieku, „Przegląd Historyczno-Oświatowy” 2006, t. 49, nr 1/2, s. 63–72.

Markwart Z., *Polityka realna. Zarys działalności i programu stronnictwa petersburskich realistów (1859–1906)*, Kraków 2012.

Markwart Z., Polityka rosyjska wobec Polski do I wojny światowej w ocenie petersbursko-warszawskich realistów, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska” 2012, Sectio G, Ius t. 59, nr 1, s. 33–61.

Martyn P.J., *Przedwojenny układ śródmieścia Warszawy w świetle spisu nieruchomości z 1919 roku*, Warszawa 1999.

Marung S., *Zivilisierungsmissionen à la polonaise. Polen, Europa und der Osten*, [w:] *Verflochtene Geschichten. Ostmitteleuropa*, red. F. Hadler, M. Middell, Leipzig 2010, s. 100–123.

Marzec W., *Modernizacja mas. Moment polityczny i dyskurs endecji w okresie rewolucji 1905–1907*, „Praktyka Teoretyczna” 2014, t. 3, nr 13. <https://doi.org/10.14746/pt.2014.3.5>

Massalski A., *Konieczność czy element systemu? Powoływanie byłych wojskowych na stanowiska zwierzchników szkół średnich i na etaty nauczycielskie w Królestwie Polskim w okresie międzypowstaniowym*, [w:] *Polska w XIX i XX wieku. Społeczeństwo i gospodarka*, red. W. Caban, M. Markowski, J. Muszyńska, M. Przeniosło, Kielce 2013, s. 401–413.

Maurer T., *Hochschullehrer im Zarenreich. Ein Beitrag zur russischen Sozial- und Bildungsgeschichte*, Köln 1998.

Miąso J., *Szkolnictwo zawodowe w Królestwie Polskim w latach 1815–1915*, Wrocław 1966.

Miąso J., *Walka o narodową szkołę w Królestwie Polskim w latach 1905–1907 (w stulecie strajku szkolnego)*, „Rozprawy z Dziejów Oświaty” 2005, t. 44, s. 75–103.

Mich W., *O zasięg i program „koncentracji narodowej”*. Debata prasowa na tematkoalicji polskich ugrupowań narodowych przed wyborami do II Dumy Państwowej, „Facta Simonidis. Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Zamościu” 2010, nr 1, s. 137–152.

Michalczenko S.I., *Iz istorii juridiczeskogo fakul'tieta Warszawskogo uniwersiteta (koniec XIX – naczęło XX wieku)*, [w:] *Rossijskije uniwersitety w XVIII–XX wiekach. Sbornik naucznych statiej*, red. W.I. Czesnokow, t. 4, Woronieź 1999, s. 71–81.

Michalczenko S.I., *K istorii Obszczestwa istorii, fiłologii i prawa pri Warszawskom uniwersitietie*, [w:] *Rossijskije uniwersitety w XVIII–XX wiekach. Sbornik naucznych statiej*, red. W.I. Czesnokow, t. 5, Woronieź 2000, s. 146–153.

Michalska-Bracha L., *Mit/metafora powstania styczniowego w polskiej myśli politycznej i historycznej*, [w:] *Wbrew królewskim aliansom. Rosja, Europa i polska walka o niepodległość w XIX wieku*, red. Ł. Adamski, S. Dębski, Warszawa 2016, s. 331–354.

Micińska M., *Inteligencja na rozdrożach (1865–1918)*, Warszawa 2008.

Micińska M., *Inteligencja na rozdrożach 1864–1918*, t. 3. *Dzieje inteligencji polskiej do 1918 roku*, Warszawa 2008.

Micińska M., *Zdrada córka nocy. Pojęcie zdrady narodowej w świadomości Polaków w latach 1861–1914*, Warszawa 1998.

- Mick C., Nationalisierung in einer multiethnischen Stadt. Interethnische Konflikte in Lemberg 1890–1920, „Archiv für Sozialgeschichte“ 2000, t. 40, s. 113–146.
- Milewski S., Intymne życie niegdysiejszej Warszawy, Warszawa 2008.
- Miller A., „Russifications”? In Search for Adequate Analytical Categories, [w:] Imperienvergleich. Beispiele und Ansätze aus osteuropäischer Perspektive. Festschrift für Andreas Kappeler, red. G. Hausmann, A. Rustemeyer, Wiesbaden 2009, s. 123–144.
- Miller A., Galicia after the Ausgleich. Polish-Ruthenian Conflict and the Attempts of Reconciliation, „Central European University History Department Yearbook” 1993, s. 135–143.
- Miller A., The Empire and the Nation in the Imagination of Russian Nationalism, [w:] Imperial Rule, red. A. Miller, A.J. Rieber, Budapest 2004, s. 9–45.
- Miller A., The Romanov Empire and Nationalism. Essay in the Methodology of Historical Research, Budapest 2008.
- Miller A., The Ukrainian Question. The Russian Empire and Nationalism in the Nineteenth Century, Budapest 2003.
- Mistiewicz A., Tocholski Z., Rymsza B., Rymsza J., Dwa mosty Warszawy. 150 lat Mostu Kierbiedzia i 100 lat Mostu Poniatowskiego, Warszawa 2014.
- Morley C., Alexander I and Czartoryski. The Polish Question from 1801–1813, „Slavonic and East European Review” 1946, t. 25, s. 405–426.
- Moszynski M., Niemojewski, Andrzej, [w:] Handbuch des Antisemitismus. Judenfeindschaft in Geschichte und Gegenwart, red. W. Benz, t. 2: Personen, München 2009.
- Mórawski K., Warszawa – o czym mówią pomniki i kamienie, Warszawa 2000.
- Mórawski K., Warszawa. Dzieje miasta, Warszawa 2003.
- Mugdan J., Jan Baudouin de Courtenay (1845–1929). Leben und Werk, München 1984.
- Müller M.G., Der polnische Adel von 1750 bis 1863, [w:] Europäischer Adel 1750–1950, red. H.-U. Wehler, Göttingen 1990, s. 217–242.
- Müller M.G., Die Teilungen Polens 1772, 1793, 1795, München 1984.
- Naimark N.M., The History of the „Proletariat”. The Emergence of Marxism in the Kingdom of Poland, 1870–1887, Boulder/Col. 1979.
- Nationalizing Empires, red. S. Berger, A. Miller, Budapest 2015.
- Nietyksza M., Ludność Warszawy na przełomie XIX i XX wieku, Warszawa 1971.
- Nietyksza M., Rozwój miast i aglomeracji miejsko-przemysłowych w Królestwie Polskim 1865–1914, Warszawa 1986.
- Nietyksza M., Warszawa w okresie wielkomiejskiego rozwoju – wiek XIX. Stan badań i postulaty badawcze, „Rocznik Warszawski” 2004, t. 32, s. 25–36.
- Nowacki T., Zwycięska walka młodzieży o szkołę polską 1901–1917, „Niepodległość i Pamięć” 2007, t. 14, nr 2, s. 37–91.

Nowak A., Kto powiedział, że Moskale są to bracia nas, Lechitów... Szkice z historii wyobraźni politycznej Polaków, Kraków 2016.

Nowak A., Ofiary imperium. Imperia jako ofiary. 44 spojrzenia, Warszawa 2010.

Nowak A., Walka o kresy, walka o przetrwanie. XIX-wieczne Imperium Rosyjskie wobec Polaków, Polacy wobec Imperium (przegląd historiograficzny) / Bor'ba za okrainy, bor'ba za wyżywianie. Rossijskaja impierija XIX w. i polaki, polaki i impierija (obzor sowriemiennoj polskoj istoriografii), [w:] Zapadnyje okrainy rossijskoj impierii, red. M.D. Dołbiłow, A. Miller, Moskwa 2006, s. 429–464.

Nowak M., Aktywność polityczna Zygmunta Wielopolskiego. Z dziejów myśli ugodowej w Królestwie Polskim w drugiej połowie XIX wieku, Kielce 2013.

Nowak M., Obóz ugody w Królestwie Polskim wobec perspektyw politycznego zbliżenia z Rosją. Na tle korespondencji Zygmunta hr. Wielopolskiego ze stryjem Zygmuntem Wielopolskim margrabią Gonzaga Myszkowskim w sprawie wyborów na prezesa Komitetu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w dniu 2 sierpnia 1890 r., „Almanach Historyczny” 2005, nr 7, s. 199–212.

Nowak M., Początek drogi. Rok 1905 w Królestwie Polskim jako zaranie niepodległości i rewolucji społecznej, „Między Wisłą a Pilicą” 2006, nr 7, s. 179–181.

Nycz R., Literatura polska w cieniu cenzury, „Teksty Drugie” 1998, nr 3, s. 5–27.

Obraz Rosji w literaturze polskiej, red. J. Fiećko, K. Trybuś, Poznań 2012.

Obrazy Rosji i Rosjan w Polsce od końca XIX wieku do początku XXI stulecia. Myśl polityczna, media, opinia publiczna, red. E. Kirwiel, E. Maj, E. Podgajna, Lublin 2011.

Obrazy Rosji i Rosjan w Polsce XIX–XXI wieku. Opinia publiczna, stosunki polsko-rosyjskie, pamięć historyczna, red. E. Kirwiel, E. Maj, E. Podgajna, Lublin 2012.

Olsen D.J., The City as a Work of Art. London – Paris – Vienna, New Haven 1986.

Omilanowska M., Architekt Stefan Szyller 1857–1933, Warszawa 2008.

Organizacje bojowe partii politycznych w Królestwie Polskim, 1904–1911, red. J. Pająk, Warszawa 1985.

Osiecka M., Urzędnicy Komisji Rządowych Królestwa Polskiego w latach 1815–1867, „Miscellanea Historico-Archivistica” 2014, t. 21, s. 171–196.

Otto U., Die literarische Zensur als Problem der Soziologie der Politik, Stuttgart 1968.

Papierzyńska-Turek M., Między tradycją a rzeczywistością. Państwo i kościół prawosławny w Polsce w latach 1918–1939, Warszawa 1986.

Pasemko Ì.P., O cyrylicy. Polityka językowa Imperium Rosyjskiego w Królestwie Polskim. Sprawy alfabetu i ortografii, „Poradnik Językowy” 2011, nr 6, s. 73–76.

Paszkievicz P., Pod berłem Romanowów. Sztuka rosyjska w Warszawie 1815–1915, Warszawa 1991.

Paszkievicz P., Sandowicz M., Cmentarz Prawosławny w Warszawie, Warszawa 1992.

Paszkievicz P., The Russian Orthodox Cathedral of Saint Alexander Nevsky in Warsaw. From the History of Polish-Russian Relations, „Polish Art Studies” 1992, nr 14, s. 64–71.

- Paszkievicz P., *W służbie Imperium Rosyjskiego 1721–1917. Funkcje i treści ideowe rosyjskiej architektury sakralnej na zachodnich rubieżach Cesarstwa i poza jego granicami*, Warszawa 1999.
- Piątkowski S., *Radomskie władze wojewódzkie i gubernialne w pierwszej połowie XIX wieku. Z badań nad kompetencjami, organizacją wewnętrzną i korpusem urzędniczym*, „Biuletyn Kwartalny Radomskiego Towarzystwa Naukowego” 2006, t. 40, z. 1/4, s. 25–40.
- Piccin M., *La politica etno-confessionale zarista nel Regno di Polonia. La questione uniate di Cholm come esempio di „nation-building” russo (1831–1912)*, Venezia 2011.
- Piłatowicz J., *Ruch stowarzyszeniowy inżynierów i techników polskich do 1939 r.*, t. 2: *Słownik polskich stowarzyszeń technicznych i naukowo-technicznych do 1939 r.*, Warszawa 2005.
- Piskurewicz J., Zasztowt L., *The Warsaw Scientific Society*, „Annals of the Warsaw Scientific Society” 1986, nr 49, s. 25–71.
- Piskurewicz J., Zasztowt L., *Towarzystwo Naukowe Warszawskie*, „Rocznik TNW” 1986, t. 49, s. 35–103.
- Płachecki M., *Wojny domowe. Szkice z antropologii słowa publicznego w dobie zaborów (1800–1880)*, Warszawa 2009.
- Pod zaborami 1795–1914*, red. M. Derwich, Warszawa 2003.
- Pol K., *Adw. Adolf Suligowski (1849–1932)*, „Palestra. Pismo Adwokatury Polskiej” 2001, t. 45, z. 9/10, s. 87–93.
- Polacy – Rosjanie. Wzajemne relacje*, red. A. Kminikowska, E. Pękała, Gdańsk 2007.
- Polacy i Rosjanie. 100 kluczowych pojęć*, red. A. Magdziak-Miszewska, M. Zuchniak, P. Kowal, Warszawa 2002.
- Polaki i ruskie w głązach drug druga*, red. W.A. Choriew, Moskwa 2000.
- Polonsky A., *Warsaw*, [w:] *The YIVO Encyclopedia of Jews in Eastern Europe*, YIVO Institute for Jewish Research, Yale 1986.
- Polska w Rosji – Rosja w Polsce. Dialog kultur*, red. R. Paradowski, Poznań 2003.
- Polska w Rosji – Rosja w Polsce. Stosunki polityczne*, red. R. Paradowski, Poznań 2003.
- Porter B.A., *When Nationalism Began to Hate. Imagining Modern Politics in Nineteenth-Century Poland*, Oxford 2000.
- Porycki J., *Aleksander Apuchtin – właściciel majątku Kułaki*, [w:] *Ciechanowiecki Rocznik Muzealny*, t. I, Ciechanowiec 2006.
- Posłowie polscy w parlamencie rosyjskim 1906–1917. Słownik biograficzny*, red. C. Brzoza, K. Stepan, Warszawa 2001.
- Postnikow N.D., *Terror polskich partij protiv predstavitelnej ruskoj administraciji w 1905–1907 gg.*, [w:] *Indywidualnyj politiczeskij tierror w Rossii XIX – naczało XX w.*, red. K.H. Morozow, Moskwa 1996, s. 112–117.
- Potkański W., *Narodowa Demokracja wobec nurtów socjalistycznych oraz radykalizmu społecznego na przełomie XIX i XX w. oraz w trakcie pierwszej rewolucji rosyjskiej w Królestwie Polskim*, „Dzieje Najnowsze” 2014, t. 46, nr 4, s. 31–53.

Potkański W., *Odrodzenie czynu niepodległościowego przez PPS w okresie rewolucji 1905 roku*, Warszawa 2008.

Poznański K., *Oświata i szkolnictwo w Królestwie Polskim 1831–1869. Lata zmagania i nadziei, t. 3: Polityka oświatowa caratu w latach 1834–1861*, Warszawa 2004.

Przeczyszewski P., *Warszawa. Prawosławie i rosyjskie dziedzictwo*, Warszawa 2012.

Przemoc zbiorowa. *Ruch masowy. Rewolucja*, red. E. Kaczyńska, Z.W. Rykowski, Warszawa 1990.

Przygodzki R.L., *Russians in Warsaw. Imperialism and National Identities, 1863–1915*, praca doktorska, Northern Illinois University, DeKalb 2007.

Przygodzki R.L., *Tsar Vasiliu Shuiskii, the Staszic Palace, and Nineteenth-Century Russian Politics in Warsaw*, [w:] *Polish Encounters, Russian Identity*, red. D.L. Ransel, B. Shallcross, Bloomington 2005, s. 144–159.

Purchla J., *Kraków w Europie środkowej / Krakau in Europas Mitte*, Kraków 2000.

Pus W., *Statystyka przemysłu Królestwa Polskiego w latach 1879–1913. Materiały źródłowe*, Łódź 2013.
<https://doi.org/10.18778/7525-991-9>

Renner A., *Russischer Nationalismus und Öffentlichkeit im Zarenreich 1855–1875*, Köln 2000.

Rewolucja 1905. Przewodnik „Krytyki Politycznej”, red. K. Piskała, W. Marzec, Warszawa 2013.

Rewolucja 1905–1907 w Królestwie Polskim i w Rosji, red. M. Przeniosło, S. Wiech, Kielce 2005.

Riasanovsky N.V., *Nicholas I and Official Nationality in Russia, 1825–1855*, Berkeley 1961.

Rigberg B., *The Efficacy of Tsarist Censorship Operations, 1894–1917*, „*Jahrbücher für Geschichte Osteuropas*” 1966, t. 14, s. 327–346.

Robbins R.G., *The Tsar’s Viceroy. Russian Provincial Governors in the Last Years of the Empire*, Ithaca 1987.

Rodkiewicz W., *Russian Nationality Policy in the Western Provinces of the Empire (1863–1905)*, Lublin 1998.

Rohr E.K., *Russifizierungspolitik im Königreich Polen nach dem Januaraufstand 1863/64*, Berlin 2003.

Rolf M., „*Approved by the Censor*”. *Tsarist Censorship and the Public Sphere in Imperial Russia and the Kingdom of Poland (1860–1914)*, [w:] *Underground Publishing and the Public Sphere. Transnational Perspectives*, red. J.C. Behrends, T. Lindenberger, Wien 2014, s. 31–74.

Rolf M., *A Continuum of Crisis? The Kingdom of Poland in the Shadow of Revolution (1905–1915)*, [w:] *The Russian Revolution of 1905 in Transcultural Perspective. Identities, Peripheries, and the Flow of Ideas*, red. F. Fischer von Weikersthal, F. Grüner, S. Hohler, F. Schedewie, R. Utz, Bloomington 2013, s. 159–174.

Rolf M., *Beamte in Bewegung. Zu Strukturen und Akteuren imperialer Herrschaft im ausgehenden Zarenreich*, [w:] *Migrationen im späten Habsburger-Imperium*, red. C. Bethke, w druku.

Rolf M., *Bureaucracy and Mobility in Late Imperial Russia. Reflections on Elite Careerism and Imperial Biographies in a Multiethnic Empire*, „*Moskauer Vorträge zum 18. und 19. Jahrhundert*” 2013, nr 16 (www.perspectivia.net/content/publikationen/vortraege-moskau/rolf_bureaucracy).

Rolf M., Imperiale Biographien. Lebenswege imperialer Akteure in Groß- und Kolonialreichen (1850–1918) – zur Einleitung, „Geschichte und Gesellschaft“ 2014, nr 40, nr 1, s. 5–21.

<https://doi.org/10.13109/gege.2014.40.1.5>

Rolf M., Imperiale Herrschaft im Weichselland. Das Königreich Polen im Russischen Imperium (1864–1915), München 2015. <https://doi.org/10.1515/9783110345377>

Rolf M., Russische Herrschaft in Warschau. Die Aleksandr-Neuskij-Kathedrale im Konfliktraum politischer Kommunikation, [w:] Jenseits der Zarenmacht. Dimensionen des Politischen im Russischen Reich 1800–1917, red. W. Sperling, Frankfurt/Main 2008, s. 163–189.

Rolf, M., Namiestnicy Królestwa Polskiego i generał-gubernatorzy warszawscy po powstaniu styczniowym (do 1914 roku), [w:] Wbrew królewskim aliansom. Rosja, Europa i polska walka o niepodległość w XIX wieku, red. Ł. Adamski, S. Dębski, Warszawa 2016, s. 355–391.

Rosja i Rosjanie w szkołach Królestwa Polskiego 1833–1862. Szkice do obrazu, red. J. Wołczukowa, Wrocław 2005.

Rosja w polskiej myśli politycznej XX–XXI wieku, red. A. Lewandowski, G. Radomski, W. Woydyło, Toruń 2013.

Rossija – Polska. Obrazy i stereotypy w literaturze i kulturze, red. W.A. Choriew, Moskwa 2002.

Rozental' I.S., Moskwa na pierieputje. Właśc' i obszczestwo w 1905–1914 gg, Moskwa 2004.

Russisches Revolutions-Tagebuch 1905. Ein Werdegang in Telegrammen, red. L. Katscher, Leipzig 1906.

Rutkowski M., Zmiany strukturalne w Królestwie Polskim wczesnej epoki paskiewiczowskiej. Studium efektywności administracyjnej, społecznej i gospodarczej zniewolonego państwa, Rzeszów 2007.

Ruud C., Fighting Words. Imperial Censorship and the Russian Press, 1804–1906, Toronto 1982.

Salewski M., Technik als Vision der Zukunft um die Jahrhundertwende, [w:] Moderne Zeiten. Technik und Zeitgeist im 19. und 20. Jahrhundert, red. M. Salewski, I. Stölken-Fitschen, Stuttgart 1994, s. 77–91.

Samoidentyfikacja mniejszości narodowych i religijnych w Europie środkowo-wschodniej. Historia i historiografia, red. J. Lewandowski, Lublin 1999.

Samuś P., Wasza kartka wyborcza jest silniejsza niż karabin, niż armata... Z dziejów kultury politycznej na ziemiach polskich pod zaborami, Łódź 2013. <https://doi.org/10.18778/7969-016-9>

Saunders D., Russia in the Age of Reaction and Reform, 1801–1881, London 1992.

Schiller de Schildenfeld J., Universitas rossica. Koncepcja rosyjskiego uniwersytetu 1863–1917, Warszawa 2007.

Schiller J., Powstanie Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego w świetle badań archiwalnych, „Rozprawy z Dziejów Oświaty” 2002, t. 41, s. 93–127.

Sdvižkov D., Das Zeitalter der Intelligenz. Zur vergleichenden Geschichte der Gebildeten in Europa bis zum Ersten Weltkrieg, Göttingen 2006.

Sienkiewicz H., Wirren, Zürich 2005.

Singer I.J., Die Brüder Aschkenasi, Reinbek bei Hamburg 1989.

- Słoniowa A., Początki nowoczesnej infrastruktury Warszawy, Warszawa 1978.
- Słoniowa A., Sokrates Starynkiewicz, Warszawa 1981.
- Smyk G., Administracja publiczna Królestwa Polskiego w latach 1864–1915, Lublin 2011.
- Smyk G., Korpus urzędników cywilnych w guberniach Królestwa, Lublin 2004.
- Smyk G., Pragmatyki służbowe urzędników cywilnych w Królestwie Polskim w latach 1867–1915, „Studia Iuridica Lublinensia” 2005, t. 5, s. 33–54.
- Smykowski J., Uczeń w okowach autokracji. Wpływ systemu wychowawczego gimnazjum rosyjskiego na rozwój społeczny ucznia, „Biuletyn Historii Wychowania” 2008, t. 24, s. 61–69.
- Sokoł K., Sosna A., Rosyjska Warszawa, Białystok 2006.
- Sokoł K., Sosna A., Stulecie w kamieniu i metalu. Rosyjskie pomniki w Polsce w latach 1815–1915, Moskwa 2005.
- Sołtan A., Kształtowanie się wielkomiejskiego oblicza Warszawy, [w:] Sankt Petersburg i Warszawa na przełomie XIX i XX wieku. Początki nowoczesnej infrastruktury miejskiej / Sankt-Peterburg i Warszawa na rubieżu XIX i XX wieków. Nacząło sowriemiennoj gorodskoj infrastruktury, red. Muzeum Historyczne m.st. Warszawy, Warszawa 2000, s. 79–86.
- Sonin A.S., Georgij Wiktorowicz Wulf (1863–1925), Moskwa 2001.
- Sperling W., Vom Randbegriff zum Kampfbegriff. Semantiken des Politischen im ausgehenden Zarenreich (1850–1917), [w:] „Politik”. Situationen eines Wortgebrauchs im Europa der Neuzeit, red. W. Steinmetz, Frankfurt/Main 2007, s. 248–288.
- Spółeczeństwo i Polityka. Dorastanie do demokracji. Kultura polityczna w Królestwie Polskim na początku XX wieku, red. A. Żarnowska, T. Wolsza, Warszawa 1993.
- Stachel P., Ein Staat, der an einem Sprachfehler zugrunde ging. Die „Vielsprachigkeit” des Habsburgerreiches und ihre Auswirkungen, [w:] Das Gewebe der Kultur. Kulturwissenschaftliche Analysen zur Geschichte und Identität Österreichs in der Moderne, red. J. Feichtinger, P. Stachel, Innsbruck 2001, s. 11–46.
- Staliunas D., Between Russification and Divide and Rule. Russian Nationality Policy in the Western Borderlands in the mid-19th Century, „Jahrbücher für Geschichte Osteuropas” 2007, t. 55, z. 3, s. 357–373.
- Staliunas D., Making Russians. Meaning and Practices of Russification in Lithuania and Belarus after 1863, Amsterdam 2007. https://doi.org/10.1163/9789042031326_005
- Staliunas D., The Pole in the Policy of the Russian Government. Semantics and Praxis in the Mid-Nineteenth Century, „Lithuanian Historical Studies” 2000, nr 5, s. 45–67.
- Staliunas D., Wilno czy Kowno? Problem centrum narodowego Litwinów na początku XX wieku, [w:] Nacjonalizm a tożsamość narodowa w Europie Środkowo-Wschodniej w XIX i XX w. / Nationalismus und nationale Identität in Ostmitteleuropa im 19. und 20. Jahrhundert, red. B. Linek, K. Struve, Opole–Marburg 2000, s. 259–267.
- Starynkiewicz S., Dziennik 1887–1897, Warszawa 2005.
- Starynkiewicz S., Mój dziennik, „Rocznik Warszawski” 2002, t. 31, s. 191–222.

Staszyński E., *Polityka oświatowa caratu w Królestwie Polskim. Od powstania styczniowego do I wojny światowej*, Warszawa 1968.

Stauter-Halsted K., *The Nation in the Village. The Genesis of Peasant National Identity in Austrian Poland, 1848–1914*, Ithaca 2001.

Stefański K., *Architektura XIX wieku na ziemiach polskich*, Łódź 2005.

Stefański K., *Polska architektura sakralna w poszukiwaniu stylu narodowego*, Łódź 2002.

Stegner T., *Liberałowie Królestwa Polskiego wobec kwestii żydowskiej na początku XX wieku*, „Przegląd Historyczny” 1989, t. 80, s. 69–88.

Stegner T., *Polskie partie liberalne na mapie politycznej Królestwa Polskiego na początku XX wieku*, [w:] *Tradycje liberalne w Polsce. Sympozjum historyczne*, red. R. Benedykciuk, i in., Warszawa 2004, s. 49–67.

Stegner T., *Przyczynek do ewolucji ideowo-politycznej Aleksandra Świętochowskiego*, „Dzieje Najnowsze” 1985, t. 17, s. 27–40.

Stoler A.L., Cooper F., *Between Metropole and Colony. Rethinking a Research Agenda*, [w:] *Tensions of Empire. Colonial Cultures in a Bourgeois World*, red. A.L. Stoler, F. Cooper, Berkeley 1997, s. 1–56.
<https://doi.org/10.1525/california/9780520205406.003.0001>

Studnicka-Mariańczyk K., *Polityka władz rosyjskich wobec rolnictwa w Królestwie Polskim w latach 1815–1914*, „Zeszyty Historyczne” 2014, t. 13, s. 125–142.

Suchodolski B., *Komisja Edukacji Narodowej na tle roli oświaty w dziejowym rozwoju Polski*, Warszawa 1973.

Surman J., *Imperiale go-betweeners: Józef Dietl und Tomáš Garrigue Masaryk zwischen Imperium, Wissenschaft und Nationalpolitik*, [w:] *Eliten im Vielvölkerreich. Imperiale Biographien in Russland und Österreich-Ungarn (1850–1918) / Elites and Empire. Imperial Biographies in Russia and Austria-Hungary (1850–1918)*, red. T. Buchen, M. Rolf, Berlin 2015, s. 311–337.

Sytuacja polityczna Królestwa Polskiego w świetle tajnych raportów naczelników Warszawskiego Orzęgu Żardarmerii z lat 1867–1872 i 1878, red. S. Wiech, W. Caban, Kielce 1999.

Szczerski A., *Modernizacje. Sztuka i architektura w nowych państwach Europy Środkowo-Wschodniej 1918–1939*, Łódź 2010.

Szkurlat A., *Secesja w architekturze Warszawy*, Warszawa 1999.

Szwarc A., *Manewry polityczne wokół odsłonięcia pomnika Mickiewicza w Warszawie. Raport Generał-Gubernatora Królestwa Polskiego Alexandra Imeretyńskiego do Mikołaja II z stycznia 1899*, [w:] *Gospodarka. Ludzie. Władza*, red. M. Kopczyński, A. Mączak, Warszawa 1998, s. 265–276.

Szwarc A., *Od Wielopolskiego do Stronnictwa Polityki Realnej. Zwolennicy ugody z Rosją, ich poglądy i próby działalności politycznej (1864–1905)*, Warszawa 1996.

Szwarc A., *Rewolucja 1905 roku na ziemiach polskich. Refleksje o historiografii i postawach inteligentckich elit*, „Artes Liberales” 2006, t. 1, nr 1, s. 25–36.

Szydłowska M., *Cenzura teatralna w Galicji w dobie autonomicznej, 1860–1918*, Kraków 1998.

Szymański L., Zarys polityki caratu wobec szkolnictwa ogólnokształcącego w Królestwie Polskim w latach 1815–1915, Wrocław 1983.

Śmiechowski K., Searching for a better city. An urban discourse during the Revolution of 1905 in the Kingdom of Poland, „Praktyka Teoretyczna” 2014, t. 3, nr 13. <https://doi.org/10.14746/pt.2014.3.4>

Świat pod kontrolą. Wybór materiałów z archiwum cenzury rosyjskiej w Warszawie, red. M. Prussak, Warszawa 1994.

Thaden E.C., Introduction, [w:] Russification in the Baltic Provinces and Finland, 1855-1914, red. E.C. Thaden, Princeton 1981, s. 3-14. <https://doi.org/10.1515/9781400857180>

Thaden E.C., The Russian Government, [w:] Russification in the Baltic Provinces and Finland, 1855-1914, red. E.C. Thaden, Princeton 1981, s. 15-110. <https://doi.org/10.1515/9781400857180>

The City in Late Imperial Russia, red. M.F. Hamm, Bloomington 1986.

Thurston R.W., Liberal City, Conservative State. Moscow and Russia's Urban Crisis, 1906–1914, New York 1987.

Tobera M., Z archiwum Warszawskiego Komitetu Cenzury, „Kwartalnik Historii Prasy Polskiej” 1986, t. 25, nr 1, s. 119–123.

Trees P., Wahlen im Weichselland. Die Nationaldemokraten in Russisch-Polen und die Dumawahlen 1905–1912, Stuttgart 2007.

Treichler M., „Polnisches Piemont”? Die Autonomie Galiziens innerhalb Cisleithaniens und das polnisch-ruthenische Verhältnis in Galizien, München 2007.

Trocki L., Moje życie. Próba autobiografii, tłum. J. Barski, S. Łukomski, Gdańsk 2001.

Trudna tożsamość. Problemy narodowościowe i religijne w Europie Środkowo-Wschodniej w XIX i XX wieku. Materiały z międzynarodowej konferencji „Samoidentyfikacja narodowa i religijna a sprawa mniejszości narodowych i religijnych w Europie Środkowo-Wschodniej”, red. J. Lewandowski, Lublin 1993.

Tuszyńska A., Rosjanie w Warszawie, Paris 1990.

Ury S., Barricades and Banners. The Revolution of 1905 and the Transformation of Warsaw Jewry, Stanford 2012. <https://doi.org/10.11126/stanford/9780804763837.001.0001>

Vladimirov K., The World of Provincial Bureaucracy in Late 19th and 20th Century Russian Poland, Lewiston 2004.

Völkl E., Zar Alexander I. und die "polnische Frage", "Saeculum" 1973, t. 24, s. 112-132. <https://doi.org/10.7788/saeculum.1973.24.12.112>

Vulpus R., Nationalisierung der Religion. Russifizierungspolitik und ukrainische Nationsbildung 1860–1920, Wiesbaden 2005.

Waldmann P., Gesellschaften im Bürgerkrieg. Zur Eigendynamik entfesselter Gewalt, „Zeitschrift für Politik” 1995, t. 45, nr 4, s. 343–368.

Walicki A., Rosja, katolicyzm, sprawa polska, Warszawa 2002.

- Walicki A., *Russia, Poland, and Universal Regeneration. Studies on Russian and Polish Thought of the Romantic Epoch*, Notre Dame 1991.
- Walicki A., *The Slavophile Controversy. History of a Conservative Utopia in Nineteenth-Century Russian Thought*, Oxford 1975.
- Walka caratu ze szkołą polską w Królestwie Polskim w latach 1831–1870. Materiały źródłowe, red. K. Poznański, Warszawa 1993.
- Wandruszka A., *Ein vorbildlicher Rechtsstaat?*, [w:] *Die Habsburgermonarchie 1848–1918*, red. A. Wandruszka, P. Urbanitsch, t. II: *Verwaltung und Rechtswesen*, Wien 1975, s. IX–XVIII.
- Wandycz P.S., *The Lands of Partitioned Poland 1795–1918*, Seattle 1974.
- Wapiński R., *Roman Dmowski*, Lublin 1988.
- Weeks T.R., *1905 as a Watershed in Polish-Jewish Relations*, [w:] *The Revolution of 1905 and Russia's Jews*, red. S. Hoffman, E. Mendelsohn, Philadelphia 2008, s. 128–139.
- Weeks T.R., *A City of Three Nations. Fin-De-Siècle Warsaw*, „*The Polish Review*” 2004, t. 49, nr 2, s. 747–766.
- Weeks T.R., *Defining Us and Them. Poles and Russians in the „Western Provinces”, 1863–1914*, „*Slavic Review*” 1994, t. 53, nr 1, s. 26–40. <https://doi.org/10.2307/2500324>
- Weeks T.R., *Fanning the Flames. Jews in the Warsaw Press, 1905-1912*, "East European Jewish Affairs" 1998/1999, t. 28, s. 63-81. <https://doi.org/10.1080/13501679808577881>
- Weeks T.R., *From Assimilation to Antisemitism. The "Jewish Question" in Poland, 1850-1914*, DeKalb 2006.
- Weeks T.R., *Jan Baudouin de Courtenay. The Linguist as Anti-Nationalist and Imperial Citizen*, [w:] *Eliten im Vielvölkerreich. Imperiale Biographien in Russland und Österreich-Ungarn (1850-1918) / Elites and Empire. Imperial Biographies in Russia and Austria-Hungary (1850-1918)*, red. T. Buchen, M. Rolf, Berlin 2015, s. 338-354.
- Weeks T.R., *Nation and State in Late Imperial Russia. Nationalism and Russification on the Western Frontier, 1863-1914*, DeKalb 1996.
- Weeks T.R., *Official Russia and the Lithuanians, 1863-1905*, "Lithuanian Historical Studies" 2000, t. 5, s. 68-84.
- Weeks T.R., *Polish-Jewish Relations 1903-1914. The View from the Chancellery*, "Canadian Slavonic Papers" 1998, t. 40, nr 3-4, s. 233-249. <https://doi.org/10.1080/00085006.1998.11092186>
- Weeks T.R., *Religion and Russification. Russian Language in the Catholic Churches of the "Northwestern Provinces" after 1863*, "Kritika: Explorations in Russian and Eurasian History" 2001, t. 2, nr 1, s. 87-110. <https://doi.org/10.1353/kri.2008.0090>
- Weeks T.R., *Russification. Word and Practice 1863–1914*, „*Proceedings of the American Philosophical Society*” 2004, t. 148, z. 4, s. 471–489.
- Weinberg R., *The Pogrom of 1905 in Odessa. A Case Study*, [w:] *Pogroms. Anti-Jewish Violence in Modern Russian History*, red. J.D. Klier, S. Lambroza, Cambridge 1992, s. 248–289.

Wendland A.V., „Europa” zivilisiert den „Osten”. Stadthygienische Interventionen, Wohnen und Konsum in Wilna und Lemberg 1900–1930, [w:] Wohnen in der Großstadt 1900–1939. Wohnsituation und Modernisierung im europäischen Vergleich, red. A. Janatková, H. Kozińska-Witt, Stuttgart 2006, s. 271–296.

Wiech S., Legieć J., Królestwo Polskie i jego mieszkańcy w świetle rosyjskich wspomnień, pamiętników, relacji i dzienników. Zbiór bibliograficzny, Kielce 2015.

Wiech S., „Dyktatura serca” na zachodnich rubieżach Cesarstwa Rosyjskiego. Dzieje kariery wojskowo-urzędniczej Piotra Albiedynskiego (1826–1883), Kielce 2010.

Wiech S., Chłopi Królestwa Polskiego wobec polityki władz carskich w świetle tajnych raportów żandarmerii (1864–1904) [w:] Wieś polska wobec wyzwań, przełomów i zagrożeń (XIX i XX w.). Materiały z konferencji naukowej, red. M. Przeniosło, S. Wiech, Kielce 2002, s. 41–56.

Wiech S., Działalność ochotniczych straży ogniowych w Królestwie Polskim (1864–1914). Droga do emancypacji narodowej czy sposób na rusyfikację?, [w:] Życie jest wszędzie... Wsiudu żyzn’... Ruchy społeczne w Polsce i Rosji do II wojny światowej, red. A. Brus, Warszawa 2005, s. 277–291.

Wiech S., Rządy warszawskiego generała-gubernatora Piotra Albiedynskiego – lata nadziei, lata złudzeń, [w:] Unifikacja za wszelką cenę. Sprawy polskie w polityce rosyjskiej na przełomie XIX i XX wieku. Studia i materiały, red. A. Szwarz, P.P. Wieczorkiewicz, Warszawa 2002, s. 83–114.

Wiech S., Społeczeństwo Królestwa Polskiego w oczach carskiej policji politycznej (1866–1896), Kielce 2002.

Wiech S., Urząd generał-gubernatora w Rosji i w Królestwie Polskim, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 2007, t. 59, z. 1, s. 51–86.

Wiech S., Warszawscy generałowie-gubernatorzy o sytuacji społeczno-politycznej Królestwa Polskiego. Raporty Albiedynskiego i Suwałowa z lat 1881 i 1896, Kielce 2007.

Wiercińska J., Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie. Zarys działalności, Warszawa 1968.

Wiernicka V., Rosjanie w Polsce. Czas zaborów 1795–1915, Warszawa 2015.

Wierzbicki A., Spory o polską duszę. Z zagadnień charakterologii narodowej w historiografii polskiej XIX i XX wieku, Warszawa 2010.

Wilson K., Introduction. Histories, empires, modernities, [w:] A New Imperial History. Culture, Identity, and Modernity in Britain and the Empire, 1660–1840, red. K. Wilson, Cambridge 2004, s. 1–26.

Wiraszka M., Rozwój przestrzenny i zabudowa miast guberni podolskiej w czasach Imperium Rosyjskiego, Warszawa 2008.

Witte S., The Memoirs of Count Witte, Armonk 1990.

Wodziński M., Władze Królestwa Polskiego wobec chasydyzmu. Z dziejów stosunków politycznych, Wrocław 2008

Wojciechowski K., Encyklopedia oświaty i kultury dorosłych, Wrocław 1986.

Wolsza T., Narodowa Demokracja wobec chłopów w latach 1887–1914. Programy, polityka, działalność, Warszawa 1992.

Wołczuk J., Rosja i Rosjanie w szkołach Królestwa Polskiego 1833–1862. Szkice do obrazu, Wrocław 2005.

Wołodin A.J., Istorija fabričnoj inspiekcyi w Rossii 1882–1914 gg., Moskwa 2009.

Wortman R., Scenarios of Power. Myth and Ceremony in Russian Monarchy. From Alexander II to the Abdication of Nicholas II, t. 2, Princeton 2000.

Wrzyszc A., Gubernia Chełmska. Zarys ustrojowy, Lublin 1997.

Zaleska I., Polskie partie i nurty polityczne w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX wieku wobec pogromów Żydów, „Czasy Nowożytne” 2014, t. 27, s. 135–155.

Žaltauskaite V., Catholicism and Nationalism in the Views of the Younger Generation of Lithuanian Clergy in the Late-Nineteenth and Early-Twentieth Centuries, „Lithuanian Historical Studies” 2000, t. 5, s. 113–130.

Zarnowska A., Arbeiterkultur zwischen Volkskultur und Bürgertum? Das Beispiel Polen, [w:] Arbeiter und Bürger im 19. Jahrhundert. Varianten ihres Verhältnisses im europäischen Vergleich, red. J. Kocka, E. Müller-Luckner, München 1986, s. 113–134.

Zasztowt L., Popularyzacja nauki w Królestwie Polskim 1864–1905, [w:] Historia nauki polskiej, red. S. Brzozowski, B. Suchodolski, t. 4, Wrocław 1987, s. 599–633.

Zasztowt L., Popularyzacja nauki w Królestwie Polskim 1864–1905, Wrocław 1989.

Zasztowt L., Z dziejów tajnej działalności studentów Cesarskiego Uniwersytetu Warszawskiego. Koło Oświaty Ludowej (1894–1898), „Rozprawy z Dziejów Oświaty” 1987, t. 30, s. 65–89.

Zawadzki W.H., A Man of Honour. Adam Czartoryski as a Statesman of Russia and Poland, 1795–1831, Oxford 1993.

Zernack K., Negative Polenpolitik als Grundlage deutsch-russischer Diplomatie in der Mächtepolitik des 18. Jh.s, [w:] Rußland und Deutschland. Festschrift für Georg von Rauch, red. U. Liszkowski, Stuttgart 1974.

Zernack K., Polen und Rußland. Zwei Wege in der europäischen Geschichte, Berlin 1994.

Zieliński Z., Mit „Polak-katolik”, [w:] Polskie mity polityczne XIX i XX wieku, red. W. Wrzesiński, t. 9, Wrocław 1994, s. 107–118.

Zimmermann C., Die Zeit der Metropolen. Urbanisierung und Großstadtentwicklung, Frankfurt/Main 1996.

Zimmermann J.D., Poles, Jews, and the Politics of Nationality. The Bund and the Polish Socialist Party in Late Tsarist Russia, 1892–1914, Madison 2004.

Ziomek W., Rozwój przemysłu drzewnego Królestwa Polskiego w latach 1870–1914, Łódź 2009.

Żyrkow G.W., Istorija cenzury w Rossii XIX–XX ww. Uczebnoje posobije dla studentow wysszych uczebnych zawiedienij, Moskwa 2001.

Źródła do historii klasy robotniczej okręgu łódzkiego, red. N. Gąsiorowska, G. Missalowa, Warszawa 1957.

Żarnowska A., Próba analizy ruchu strajkowego w Królestwie Polskim w dobie rewolucji 1905–1907, „Przegląd Historyczny” 1956, t. 56, nr 3, s. 430–445.

Żarnowska A., Veränderungen der Wohnkultur im Prozess der Adaption von Zuwanderern an das großstädtische Leben an der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert am Beispiel von Warschau und Lodz, [w:] Wohnen in der Großstadt 1900–1939.

Wohnsituation und Modernisierung im europäischen Vergleich, red. A. Janatková, H. Kozińska-Witt, Stuttgart 2006, s. 41–54.

Żelichowski R., Firma Lindley i synowie, „Rocznik Warszawski” 2002, t. 31, s. 31–56.

Żor A., Ropucha. Studium odrzucenia, Toruń 2007.

Żywicki J., Kształcenie kadr dla potrzeb Królestwa Polskiego w zakresie architektury, budownictwa oraz inżynierii cywilnej, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska” 2010, Sectio L. Artes 8, nr 1, s. 21–50.